

Tidskriften *Clarté* om maj -68 i Frankrike

Innehåll

Inledning.....	1
Majrevolutionen i Frankrike – anteckningar och reflexioner.....	2
1958-1968: Tio år av gaullistiskt envælde i monopolkapitalets tjänst.....	3
Dagbok november 1967 – juni 1968.....	5
Apropos en kritik mot artikeln.....	23
”Detta är bara en början kampen fortsätter”.....	24

Inledning

Nedan följer två artiklar om det franska upproret i maj 1968 ur tidskriften *Clarté* (nr 4 1968 och 5-6 1968). Dessutom kommenteras den kritik av den första artikeln som en ”marxist-leninist” framförde i *Clarté* 5-6 1968.

1968 var *Clarté*-förbundet i praktiken Kommunistiska Förbundet marxist-leninisternas (KFml) ungdoms- och studentförbund, men den ideologiska kontrollen var fortfarande ganska svag, vilket är särskilt tydligt i den första artikeln, som ger en livfull och odogmatisk beskrivning av händelserna i Frankrike maj-juni 1968. ”Marxist-leninisternas” ideologiska/politiska kontroll över *Clartés* innehåll höll dock på att skärpas och tidskriften blev under det följande året alltmer ett språkrör för KFml:s politiska inriktning och artiklar som föll utanför den ramen blev allt mer sällsynta..

När det gäller den första frankrikeartikeln kan jag inte motstå frestelsen att påpeka att den helt korrekt nämner att den franska regeringen torsdagen den 13 juni 1968 (dvs under majupprorets efterspel) förbjöd ”alla utomparlamentariska vänstergrupper, d.v.s. JCR, FER, Voix Ouvrière, 22 mars, UJCML, PCMLF”. Av dessa är de tre första ”trotskistiska”, de två sista ”maoistiska”. Varför är då detta värt att speciellt påpekas? Jo, därför att signaturen SÅ c:a ett år senare, i KFml-organet *Gnistan* (nr 10/69, artikeln ”Sanningen om Lenins ’testamente’), skrev att

”den trotskistiska rörelsen i Frankrike var den enda ”revolutionära” riktning som inte förbjöds efter Majrevolten

Jag låter det vara osagt om denna flagranta lögn beror på okunnighet (har inte artikelförfattaren läst den egna pressen?) eller om han agerat enligt mottot ”ändamålet helgar medlen” (dvs för att bekämpa trotskismen är det OK att bluffa). Denna skamliga artikel, som innehåller massor med lögn, behandlas utförligt i [Kfml:s omvälvning av historien](#) (av Kenth-Åke Andersson) – där finner du även hela *Gnistan*-artikeln. Det bör påpekas att någon självkritik på dessa lögn har SÅ aldrig lyckats åstadkomma, inte heller *Gnistan*-redaktionen eller hans kamrater i KFMLr (där han till slut hamnade innan han helt lämnade politiken, saknad av få eller ingen).

Martin Fahlgren i mars 2008

Ur *Clarté* nr 4 1968

Majrevolutionen i Frankrike – anteckningar och reflexioner

Av Lena och Clas Brundenius

[Anmärkning: De teckningar som är insprängda i texten nedan är från Clartéartikeln.]

Det råder ingen tvekan om att händelserna i maj i Frankrike kommer att gå till historien – i framtiden kanske lika legendariska som Pariskommunen 1871 – för faktum är att Frankrike aldrig varit närmare en socialistisk revolution. Även om kontrarevolutionen för tillfället har överhanden (juli 1968) är det uppenbart att klasskampen kommer att tillspetsas redan under höstens lopp, eftersom kontrarevolutionärerna i längden inte kan lösa kapitalismens inneboende motsättningar – inte ens med revisionisternas hjälp. Arbetarna har genom den månadslånga ockupationen av fabrikerna kommit till insikt om vilken potentiell makt de har. När 10 miljoner arbetare – såsom var fallet i slutet av maj – ockuperar fabriker, järnvägar, postkontor, bussar, banker, hamnar, flygplatser, ja t.o.m. somliga hotell och teatrar, har de i själva verket den ekonomiska makten i landet eftersom de kontrollerar produktionsmedlen och kapitalet. (Ett formellt övertagande av *statsapparaten* är överflödigt i ett land med Frankrikes utvecklingsnivå. Vilken makt utövar några tusen funktionärer i departementen och domstolarna gentemot 10 miljoner strejkande som kontrollerar produktionsmedlen? Inte ens reaktionens nära liering med generalerna i armén skulle kunna rädda borgarna, eftersom det är högst osannolikt att de värnpliktiga, till allra största delen rekryterade bland arbetare och bönder, skulle lyda order. Enligt vissa opinionsyttringar att döma skulle soldaterna om de beordrades att ingripa ställa sig på arbetarnas sida.) Utan tvekan insåg både de Gaulle och hans borgerliga regering den prekära situation de befann sig i och Mendes France har sedermera avslöjat, att man var i full färd att bränna komprometterande handlingar i ministerierna i slutet av maj, just innan de Gaulles mobilisering och skrämseltal den 30 maj.

I slutet av maj således – när 10 miljoner arbetare och tjänstemän redan kontrollerade de viktigaste ekonomiska sektorerna, sätter sig kommunistpamparna (förklädda till ”representanter för arbetarklassen” i deras egenskap av byråkrater i det KP-ledda CGT) ner för att *förhandla* med kapitalisterna och deras lakejer ”som bör besinna sitt ansvar” enligt l’Humanité! När emellertid CGT och de reformistiska fackförbunden (CFDT och FO) den 27 maj utannonserade ”arbetarklassens stora seger” (10 % lönehöjningar, höjd minimilön från 2:20 till 3 Fr. i timmen, löfte om 40 timmarsvecka 1975 (utlovad redan 1936!!) samt 50 % betalning under strejkdagarna) bokstavligen utvisslades de av arbetarna. Detta genuina och spontana missnöje med både kapitalister och revisionister vittnar naturligtvis i första hand om ett synnerligen högt politiskt medvetande, men en annan faktor som också är av betydelse är att endast c:a 3 miljoner av de 15 miljoner yrkesanställda inom industrin är fackföreningsanslutna överhuvudtaget (d.v.s. endast c:a 20 %), varav 1,5 miljoner i CGT.

Efter diverse slag av hot (”om ni inte återgår till arbetet blir det inbördeskrig”), lögner (”ni måste återuppta arbetet – alla andra har gjort det”), löften (”ni får chansen i valen”) lyckades gaullisterna med benägen hjälp av revisionisterna få arbetarna att motvilligt återupptaga arbetet. Åtskilliga är emellertid de arbetare som rivit sönder sina fackföreningskort, höjt näven och sagt ”vi kommer igen” (det uppges att inom somliga busscentraler i Paris har samtliga CGT-anslutna (60 % före strejken) rivit sönder sina medlemskort innan de gick in i bussarna för att återtaga arbetet).

Situationen påminner naturligtvis mycket om maj och junidagarna 1936 då arbetarna också ockuperade fabrikerna under flera veckor, tills fackföreningarna slutligen genomförde en bedräglig ”kohandel” med ”Folkfrontsregeringen”. Då liksom nu intog Sovjets KP en revisionistisk linje – fördömande ”ultravänstern” som sökte genomföra en socialistisk revolution.

Maurice Thorez påpekade då för arbetarna ”vikten av att i tid kunna upphöra med en strejk” – en fras som naturligtvis upprepas med jämna mellanrum av Waldeck Rochet och revisionisterna i Moskva. För att närmare belysa revisionisternas förrädiska hållning i juni 1936 såväl såsom i juni 1968 (i sanningens namn måste det erkännas att de är konsekventa i alla fall) återger vi nedan utdrag ur ledarna i l’Humanité den 6 juni 1936 resp. den 4 juni 1968:

6 juni 1936:

”De avbrutna förhandlingarna måste återupptagas. Det åkommer regeringen att intervensera med kraft hos arbetsgivarna ... så att de går med på att tillfredsställa arbetarnas krav. Den nuvarande situationen har sin grund i arbetsgivarnas egoism och envishet och kommer, om den tillåtes fortsätta, att sätta Frankrikes säkerhet i fara ...”

4 juni 1968:

”CGT:s nationella byrå ställer Arbetsgivareföreningen (CNPF) och regeringen inför dess ansvar... ”
 ”Denna attityd från regeringens och arbetsgivarnas sida är otillbörlig. Den sätter direkt deras uppriktighet och förhandlingsvilja på spel. Den leder till en förlängning av konflikten ...”

Innan vi går närmare in på händelserna i maj och juni kan det vara värt att göra en snabb återblick på den ekonomiska och politiska utvecklingen under de sista tio åren – en utveckling som naturligtvis skapar den direkta grogrunden för det missnöje som blossat upp under våren och försommaren 1968.

1958-1968: Tio år av gaullistiskt envælde i monopolkapitalets tjänst

Den industriella produktionen har under de Gaulle’s regim ökat avsevärt i de flesta branscher – framför allt beroende på en ökad produktivitet (möjliggjord genom ökad exploatering av arbetarna (accelererat arbetstempo) samt ökad kapitalinsats). Den industriella expansionen har till största delen varit koncentrerad till exportsektorn för att i linje med de Gaulles chauvinistiska politik göra Frankrike till en ”stormakt”. Frankrikes ”storhet” har således uppnåtts på bekostnad av en ständigt ökande utsugning av arbetarna och stigande arbetslöshet. Tabell 1 nedan ger en belysande bild den ekonomiska expansionen 1960-65 och dess förutsättningar.

Tabell 1 Indikatorer för den ekonomiska expansionen 1960-65

	Tillväxthastighet per år
Bruttonationalprodukt	5,1 %
Produktivitet per arbetare	4,6 %
Sysselsättning	0,5 %
Livsmedelspriser	4,6 %
Utrikeshandel	7,9 %
Bruttoinvesteringar	8,6 %

Källa: Economic Growth 1960-70 (OECD, Paris 1966)

Som framgår av tabellen har nationalprodukten stigit nästan uteslutande på grund av den ökade produktiviteten men inte desto mindre har livsmedelspriserna stigit i samma takt som produktiviteten per arbetare ... Sedan 1957 har inflationen ätit upp så gott som allt av arbetarnas nominella löneökningar och inom flera branscher har reallönerna t.o.m. sjunkit.

Som framgår av Tabell 2 nedan har Frankrike inte endast längsta arbetsveckan inom Gemensamma Marknaden utan också den näst lägsta timlönen.

Samtidigt har en massinvandring av spanska, portugisiska, jugoslaviska, italienska och grekiska arbetare ägt rum. Dessa arbetare (de uppgår f.n. till mer än två miljoner!) är av omständigheterna tvungna att acceptera svältlöner på 200-300 francs i månaden och

hundratusentals immigrantfamiljer bor i plåtskjul (s.k. bidonvilles) utanför Paris, Marseilles och andra större städer.

Tabell 2 Arbetslängd och timförtjänst i EEC-länderna 1967

	Timmar per vecka (genomsnitt)	Genomsnittlig tim- förtjänst (francs)
FRANKRIKE	47	4:05
Västtyskland	44	5:75
Belgien	44	5 :05
Italien	37	3:45
Luxemburg	46	6:00
Nederländerna	46	4:75

Källa: Gemensamma marknadens statistiska byrå, 1968.

Den stigande arbetslösheten – delvis resultat av det kapitalistiska utsugningssystemet i allmänhet men delvis också av den generella konjunkturedgången i Europa de sista två åren – har naturligtvis främst drabbat dessa grupper samt yngre arbetare, som får allt svårare att finna sysselsättning efter avslutad förvärvsutbildning. För närvarande uppgår arbetslösheten till närmare 700.000 – den högsta siffran sedan kriget. Samtidigt med denna utveckling mot ökad misär för en stor del av arbetarklassen har förhållandena på landsbygden gradvis försämrats – framför allt för lantarbetarna, för vilka jordbruksavtalen med EEC inneburit katastrof inom många områden. Dessutom har den kapitalistiska statsmakten vägrat att göra några genomgripande reformer på universitetsområdet – tvärtom har den s.k. Fouchetplanen, en motsvarighet till UKAS, inneburit en ökad spärr till fakulteterna, vilket framför allt hindrat studenter från arbetarfamiljer att vinna inträde till fakulteterna. Således kommer endast 8-9 % av studenterna från arbetarmiljö. Fouchetplanen har dessutom försökt genomföra elitsystem, som skulle massproducera tekniker och teknokrater för storfinansen.

Under senare år har fackföreningar, jordbrukarna såväl som studenterna, genomfört punktstrejker då och då för att manifesteras sitt missnöje med det gaullistiska enväldet och det kapitalistiska systemet i allmänhet. Dessa strejker och missnöjesyttringar har emellertid inte lett någonvart. P. g. a. fackföreningarnas revisionistiska och ”samarbetsvilliga” politik men kanske framför allt p. g. a. de utländska arbetarnas isolering har arbetarklassen inte lyckats mobilisera sig för att krossa det kapitalistiska systemet. Jordbruksarbetarna har varit helt isolerade från arbetarklassen och deras relativt mindre betydelsefulla numerär (c:a 20 % av den yrkesverksamma befolkningen) har gjort att de inte utgjort något större hot mot statsapparaten. Däremot har på universiteten en allt större grupp av politiskt medvetna studenter organiserat sig inom olika vänsterrörelser (jag ska närmare redogöra för dessa olika rörelser nedan) varvid man inte endast förespråkade en genomgående revolution inom undervisningssystemet utan även ifrågasatte det kapitalistiska systemet överhuvud.

"Franska Revisionistpartiet, sörjt och saknat av ingen."

Dagbok november 1967 – juni 1968

November 1967. Studentagitationen tog ökad fart i november förra året då studenterna vid den nyöppnade filosofiska fakulteten i Nanterre (en förstad till Paris) – men lydande under Sorbonne – begärde genomgripande förändringar i undervisningen bl.a. genom krav på upprättandet av en "Kommitté, lärare–studenter" som tillsammans skulle planlägga och kontrollera undervisningen vid fakulteten. Liknande krav spred sig snabbt till andra fakulteter men fann naturligtvis inget gehör hos vare sig rektorn vid Sorbonne (Roche) eller utbildningsministern.

22 mars 1968. "Studentkrisen" tog plötsligt fart den 22 mars då 150 studenter vid Nanterre invaderade lärarkollegiet efter det att flera militanter inom Vietnamkommittén arresterats. I stället för lektioner om borgerlig konst, litteratur och ekonomi började studenterna själva hålla diskussioner om Vietnam, imperialism, kapitalismens förbannelse och klasskampen. Prorektorn vid Nanterre svarade med att stänga fakulteten under 9 dagar.

April. Proteströrelsen växer ständigt. Bl.a. manifesterar man mot fascismen i Tyskland, visar sin solidaritet med SDS och sin avsky och vrede inför attentatet mot Rudi Dutschke.

2 maj. Studenter vid Nanterre försöker ockupera förvaltningsbyggnaden för att visa anti-imperialistiska filmer men avvisas. De ockuperar därvid stora aulan för att visa filmen samt kör ut en historieprofessor, som vägrar lyssna på "föredrag om Mao Tse-tung och imperialismen". Prorektorn svarar med att stänga fakulteten på nytt, samt kallar Cohn-Bendit och tre andra från "22 marsrörelsen" ¹ att infinna sig hos "Disciplinnämnden" följande dag.

3 maj. UNEF² kallar till protestmöte på Sorbonnes gård för att protestera mot stängningen av Nanterre samt mot disciplinåtgärderna mot Cohn-Bendit och hans kamrater. Prorektorn vid Nanterre har under dagens lopp kallat på 500 CRS-poliser,³ som omringar fakulteten. 400 studenter samlas vid middagstid på Sorbonnes gård. För att försvara sig mot eventuella attacker från CRS och framför allt från fascistiska studentrörelsen "Occident" bildar UNEF en ordningvakt ("service d'ordre") utrustad med klubbor och järnstänger. Representanter för

¹ 22 marsrörelsen är en "front" grupperande de flesta vänsterrörelserna utom Kommunistiska Studentförbundet.

² UNEF = Union National des Étudiants Français (Franska studentförbundet)

³ CRS = Fransk kravallpolis

alla de närvarande vänsterrörelserna (UNEF, JCR⁴, PSU⁵, FER⁶, UJCML⁷) beslutar med undantag för kommunisternas studentförbund (UEC)⁸ – som utbuas – att kalla till demonstration måndag morgon (6 maj).

Rektorn för Sorbonne förbjuder att flygblad – som uppmanar till examensstrejk – utdelas på gården och kräver att studenterna utrymmer Sorbonne (”annars kallar jag på polisen”). I själva verket hade rektorn redan kallat på snuten, som medan mötet pågår omringar Sorbonne. För att undvika bråk går studenterna med på att utrymma gården – okunniga om att de redan är omringade. En del studenter stannar emellertid kvar för att diskutera på gården.

Kl. 16.15 ingriper 1.500 CRS-trupper, spärrar av Sorbonnegatan och blockerar alla Sorbonnes utgångar, Studenterna sitter i fällan. Kl. 16.45 stormar – på rektorns anbefallning en stor CRS-styrka in på Sorbonnes gård, utrustade med hjälmar, sköldar, knölpåkar och tårgasbomber. I grupper om 25 förs studenterna in i polisriketer. Polisoperationen fortgår till kl. 19.30. Ryktet om detta brutala och fascistiska polisingripande sprider sig snabbt till studenter som befinner sig på Boul’ Mich eller i dess omgivningar. Spontant formar sig flera demonstrationsgrupper, som går nedför Boul’ Mich utropande sin vrede ”CRS = SS” eller ”Halte a la repression” (Stoppa polisförtrycket). Vid korsningen Boul’ Mich–St. Germain är en mur av stridsberedda CRS-trupper, som försöker skingra demonstranterna med tårgasbomber. Detta kriminella svar från polismakten, på vad som från början varit en helt berättigad protestdemonstration av studenterna, gör naturligtvis hopen av demonstranter rasande och snart utspelar sig vilda gatustrider längs hela S:t Germain. Studenterna bygger i all hast bristfälliga barrikader av omkullvälda bilar, gatustenar och järngaller framför allt för att kunna försvara sig mot CRS-attackerna. Tårgasbomberna besvaras med gatstenar. Striderna varar nästan sex timmar. Närmare sex hundra studenter anhålls och närmare hundra studenter förs till sjukhus.

Rektorn vid Sorbonne säger i en kommuniké att han beslutat stänga Sorbonne med annexet Censier på obestämd tid, på grund av att ”en handfull studenter försöker paralysera undervisningen och de annalkande examina”. UNEF sammanträder på kvällen och utlyser generalstrejk och bojkott av examina samt vidhåller sitt upprop till demonstrationer måndagen den sjätte.

4 och 5 maj. UNEF och studentorganisationer förbereder flygblad och banderoller för måndagen. Universitetslärnas fackförbund (SNESUP) ansluter sig till strejken och förklarar i en kommuniké sin solidaritet med studenterna. L’Humanité ondgör sig över ”ett tiotal fanatiker, som försöker hindra den stora massan av studenter att taga sina surt förvärvade examina”. Liknande uttalande från Kommunistiska Studentförbundet. A andra sidan uttalar Socialdemokratiska studentförbundet (SFIO) sin solidaritet med studenterna, likaså Vänster-socialisternas Ungdomsförbund (PSU). Endast borgarblaskorna och gaullisterna faller in i trallen ”une dizaine d’enragés” (ett tiotal fanatiker).

6 maj. 6-7000 studenter samlas kl. 9 på morgonen för att demonstrera mot stängningen av Sorbonne samt fängslandet av ett tjugotal kamrater. Kl. 10.50 attackerar CRS vid korsningen Rue St Jacques och St Germain. Tårgasbomber kastas och demonstranterna skingras – men återförenas så småningom. Allt fler och fler studenter ansluter sig och vid middagstid har c:a 15.000 studenter anslutit sig under rop såsom: ”A bas la repression” (Ned med polisförtrycket), ”Libérez nos camarades” (Befria våra kamrater). Kl. 14.50 försöker demonstranterna spränga poliskedjorna för att taga sig in på Sorbonne som fortfarande är omringat av polis-

⁴ JCR = Jeunesse Communiste Revolutionnaire (Trotskistisk-guevaristisk rörelse)

⁵ PSU = Vänstersocialistisk rörelse lierad med Mendes-France

⁶ FER = Federation d’Étudiants Revolutionnaires (Trotskistisk rörelse)

⁷ UJCML = Union de la Jeunesse Communiste Marxiste-leniniste (Marxist-leninistisk ungdomsorganisation)

⁸ UEC = Union des Étudiants Communistes (KP:s studentförbund)

makten och ”stängt för studenter”. Efter bittra gatustrider drives studenterna tillbaka. De beslutar att samlas på Denfert-Rocherau-platsen kl. 18.30. Därifrån går en kortege på 20.000 studenter och lärare ned mot Quartier Latin. Vid St Germain möts studenterna på nytt av en mur av CRS-are. Ett veritabelt krig utbryter. CRS använder för första gången klorbomber (som används av amerikanska trupperna i Vietnam). Resultat av tre timmars strider: 422 anhållna, mer än 600 studenter och poliser skadade.

7 maj. UNEF har på nytt kallat till möte på Denfert-Rochereau. Jacques Sauvageot – UNEF:s ordförande (som arresterats vid fredagens sammanstötningar med polisen tillsammans med Cohn-Bendit, men senare frisläppts) håller ett kort anförande där han bl.a. understryker vikten av att undvika nya sammanstötningar med CRS, men att varje provokation från polisens sida skall besvaras bestämt med alla medel. Quartier Latin är nu helt avspärrat och de 30.000 demonstranterna – bl.a. hade lärarna slutit upp mangrant – ger sig ut på en tvåmilamarsch ända till Triumfbågen och tillbaka till Quartier Latin. Meningen var att passera Seinen vid Alexanderbron. På vägen uppmanas åskådarna på gatorna och i fönstren att ansluta sig till massan: ”Dans la rue avec nous”⁹ och ”Etudiants-ouvriers solidaires”¹⁰ samt ”Nous sommes une dizaine d’enragés”.¹¹ En del flaggor slits ned från offentliga byggnader. Det röda fältet på ”tricoloren” slits av och med dessa improviserade röda banér i spetsen anländer massan – som nu uppgår till c:a 40.000 personer – sjungande Internationalen – till Alexanderbron som emellertid blockeras av CRS-trupper. Efter några minuters tvekan huruvida man skulle försöka spränga spärrarna beslutar ledningen att göra en kringgående rörelse och i sprintertakt rusar 40.000 studenter och unga arbetare (många sådana anslöt sig under marschen) ner mot Nationalförsamlingen och över en bro som ej ännu spärrats av polisen via Concorde till Champs-Elysees. Inför en förskräckt borgarskara tågar denna imponerande människomassa uppför denna aristokratiska aveny skanderande ”A bas l’université bourgeoise”. Framför Le Figaro ljuder ropen ”Figaro fasciste” och ”La presse complice” (Pressen medansvarig) på så sätt demonstrerande sitt missnöje med borgarpressens tendentiösa skrivelser. Vid Triumfbågen gör massan helt om och vi beger oss i språngmarsch mot Quartier Latin där strider enligt rykte utbrutit mellan studenter och polisen. Trots språngmarsch tar det över en timme för folkmassan att förflytta sig till rue de Rennes där en kompakt mur av CRS-are möter. UNEF ger order om skingring för att undvika skärmytslingar med polisen, men en del ”irreductible” (okuvliga) försöker bryta sig igenom. Polisen beslutar att ”rensa” området och attackerar med tårgasbomber och gevärskolvar. De kastar t.o.m. in tårgasbomber på ett kafé dit en del demonstranter tagit sin tillflykt. De sista sammandrabbningarna ebbat inte ut förrän kl. halv fyra på morgonen.

8 maj. Inseende att ”une dizaine enragés” snabbt vuxit till att omfatta tiotusentals studenter, börjar l’Humanité tala om studenternas ”legitima missnöje” men tar fortfarande avstånd från vad de kallar extrema vänstergrupper (groupuscules gauchistes: d.v.s. trotskister, anarkister, marxist-leninister och guevarister), och ansluter till UNEF:s tre krav: tillbakadragande av polisen från Sorbonne, öppnandet av universitetet samt frisläppande av de arresterade. Studentupproret sprider sig till andra delar av Frankrike där studenterna demonstrerar. Ett stort möte anordnas på kvällen vid Halle aux vins, naturvetenskapliga fakulteten, där för första gången representanter för läroverken deltar. Mötet följes av en kortege mot Sorbonne, som fortfarande omringas av polisen. UNEF ger ånyo order om upplösning av demonstrationen, vilken åtföljes motvilligt.

⁹ Kom ner till oss

¹⁰ Solidaritet mellan arbetare och studenter

¹¹ Vi är en handfull fanatiker

”Leve 10-majkommunen!”

10 maj. Under nattens lopp gör UNEF och SNESUP en självkritik – efter häftig kritik från olika studentrörelser – angående ordern om upplösning kvällen innan. Rektorn vid Sorbonne (Roche) utlovar vagt att öppna Sorbonne ”på försök” (för att se om studenterna blivit lydiga och snälla igen ...) . UNEF svarar med att förklara, att studenterna tänker ockupera Sorbonne så snart tillfälle ges. Rektorn tar genast tillbaka sitt löfte och UNEF och SNESUP kallar till nytt möte på Denfert-Rocherau kl. 18.30. Därefter beger sig samlingen – 50.000 – via rue Monge till korsningen St Germain-St. Michel. Avsikten är att marschera till Justitiepalatset på andra sidan Seinen (live droite). Polisen spärrar emellertid alla broar och bokstavligen slussar demonstrationen upp mot Boul’ Mich. Vid Place Edmond-Rostand, mitt emot Luxembourg-parken, gör de främsta leden halt och under några minuter sprider sig ryktet om ny upplösning. Protestrop ljuder överallt. Så kommer en ny ”uppmaning” från Sauvageot och Cohn-Bendit: ”Vi ska ockupera området hela kvällen och natten” Under någon timmes tid sitter de flesta studenterna i grupper och diskuterar. Så småningom börjar vissa grupper bestående av de mest militanta politiska rörelserna att bryta gatsten med hjälp av spett och hemmagjorda verktyg. För en tid delas massorna i två läger. ”Icke-vålds-grupperna” försöker hindra de militanta med våld (!) från att fortsätta barrikadbyggandet. UNEF ingriper och förklarar att barrikader måste byggas som självförsvar ifall polisen attackerar, men ger stränga order om att inte attackera polisen utom i självförsvar. Snart deltar alla – inklusive ”pacifisterna” – i barrikadbyggandet. På ett par timmar har ett sextiotal barrikader byggts – somliga upp till två tre meter höga – bestående av gatstenar, lyktstolpar, omkullvälda bilar, annonspelare etc. På alla barrikader reser sig en röd fana ... Frivilliga bildar kedjor vid alla anslutande gator – där stridsberedda CRS-trupper bildar mur – för att hindra både poliser och upphetsade studenter från att utlösa en incident som kan tolkas som en provokation av den ena eller andra parten. En fantastisk natt! Alla är kamrater denna natt – alla hjälper till.

Det enda som bryter ljudet av stenbrytningen och resandet av barrikader är tonerna av Internationalen ... . Många tänker osökt på den kortlivade Kommunen 1871 – där man också byggde barrikader mot övermakten. På många ställen kan man också se att någon målat ”Vive la commune du 10 mai 1968”. Under tiden har Sauvageot, Geismar och Cohn-Bendit samt några professorer tagit kontakt med rektorn för att förmå honom att via inrikesministern se till att polismakten dras tillbaka. Förhandlingarna misslyckas och rektorn och regeringen varnas att de får påta sig allt ansvaret för konsekvenserna. Vid tolvtiden görs plötsligt en överraskande attack med en polisbil som rusar in i mängden vid place Edmond-Rostand. Ingen begriper var den kommer ifrån (det visar sig senare att den kom från övre delen av Boul’ Mich vars barrikader ännu var ofullständiga). Ur bilen skjutes tårgasbomber. I panik springer massorna ner längs Boul’ Mich (de flesta väntar sig naturligtvis en allmän attack från CRS). De modiga springer fram och stenar polisbilen, som med krossade rutor rusar ner längs Boul’ Mich. De militanta ropar på de som sprungit i panik att komma tillbaka och förklarar lugnande att ”det var väl inget”. Barrikadbyggandet fortsätter, Internationalen tonar vidare ... Råd delas ut hur man bäst skyddar sig mot tårgasbomber: bikarbonat och citroner delas broderligt av mängden. De ”okuvliga” som tagit ställning i främsta linjen vid barrikaderna är utrustade med störthjälmarna och skidglasögon, somliga har t.o.m. gasmask. Några av oss försöker taga reda på var man tar sig ut ifall polisen anfaller. Vi känner oss instängda som i ett råttbo. Klockan är halv två och vi tar oss över första barrikaden vid Gay Lussac-gatan. En kämpe på barrikaden meddelar en entusiastisk hop att enligt rykte är 15.000 arbetare på väg för att förstärka barrikaderna (ett rykte som visade sig vara felaktigt). Vi fortsätter längs Gay Lussac och måste kliva över 7-8 barrikader tills vi kommer till den sista barrikaden vid korsningen Claude Bernard. Där ser vi ett tjugotal CRS-bilar. Villrådigast står vi kvar en stund. Vid tvåtiden kommer en student på mc och meddelar att studenter som ”tjuvlyssnat” på

polisradion fått reda på att CRS tänker ”rensa” barrikaderna om fem minuter. Attacken ska börja från korsningen Claude Bernard–Gay Lussac .. .

Vi går i snabb takt ner i en bakgata då vi inser att vi hamnat på den mest utsatta platsen av alla. Tillsammans med ett trettiotal andra studenter väntar vi i spänning bakom en ”säker” barrikad (bestående bl.a. av en byggnadsplatsbarack) på rue St Jacques angränsande till Guy Lussac. Vi väntar i c:a två timmar och följer händelseutvecklingen via transistorradio. Alla tre radiokanalerna ger ”direktreferat” från drabbningen. Från barrikaden hör vi explosioner och ser bilar och barrikader antändas av rökbomberna. Vid fyratiden bryter CRS-arna också ”vår” barrikad och vi rusar alla upp i ett närliggande studenthus där vi blir insläppta hos välvilliga studenter. De ”okuvliga” fortsätter bataljen på gatan och vi hjälper dem så gott vi kan genom att bombardera CRS-arna med tombuteljer och dricksglas som fullkomligt haglar över dem – och de tvingas retirera för några minuter alltmedan ”CRS = SS” och ”de Gaulle assassin”¹² hörs längs barrikaderna. En tårgasbomb kastas in i foajén i studenthuset. Alla rutorna sprängs – lyckligtvis befinner sig ingen i uppgången. En granat antänder en bil parkerad framför ingången. Alltfler CRS-are omringar huset – vi är övertygade om att de tänker storma huset och arrestera alla inom räckhåll. Denna övertygelse var inte obefogad. Både på Gay Lussac och Boul’ Mich stormade CRS-arna in i många hus och arresterade både studenter som där tagit sin tillflykt samt dess invånare som hjälpt studenterna, genom att kasta ner vatten på gatan för att skingra tårgasen...

Av någon oförklarlig anledning – kanske beroende på rädsla inför mängden av uppretade studenter som befann sig i huset – drog sig CRS-trupperna tillbaka. Vid halvsextiden på morgonen den 11 maj lämnade vi studenthuset och begav oss via Gay Lussac och Boul’ Mich hem. Gay Lussac såg ut som ett värre slagfält: sårade, ambulanser, antända barrikader och ett sextiotal uppbrunna bilar...

Arbetarna sluter upp...

11 maj. Alla talar om ”barrikadnatten”. Alla är ense – t.o.m. borgarpressen och radion är ense om att ansvaret för massakern i Quartier Latin vilar på regeringen. CGT och KP uttalar i en kommunique sin ”fulla solidaritet” med studenterna. CGT utlyser generalstrejk – som sympati-bevis – och de andra fackföreningarna CFDT (socialdemokratisk) och FO (syndikalistisk) ansluter sig. En stor gemensam demonstration utlyses den 13 maj tillsammans med alla fackföreningarna, UNEF och SNESUP. Pompidou kommer tillbaka från Afghanistan på kvällen och försöker lösa krisen genom att sätta sig på två stolar: ger å ena sidan polisen eloge för dess ”kallblod” och förklarar å andra sidan att Sorbonne ska öppnas från och med 13 maj samt att polisen ska dragas tillbaka från Sorbonne. Tyvärr kan inget göras för de fångslade eftersom de redan dömts och ”lagen måste ha sin gång”, men han lovar att föreslå Nationalförsamlingen att medge amnesti ...

12 maj. Massor av intresserade arbetare, borgare och studenter samlas i grupper längs Gay Lussac, Boul’ Mich och andra ”slagfält” och diskuterar det skedda och dess konsekvenser. Det råder ingen tvekan om att studenterna har sympatierna på sin sida.

13 maj. På dagen 10 år sedan de Gaulle kom till makten genom en militärkupp. Generalstrejk. Fackföreningarnas, UNEF:s och SNESUP:s demonstration samlar närmare en miljon personer. Tåget rör sig från Place de la Republique till Denfert-Rochereau. De första leden avgår kl. 16.00 – de sista anländer till Denfert-Rochereau vid tiotiden på kvällen. Solidariteten och enigheten är imponerande. För första gången ser man att revisionister går i samma demonstration som marxist-leninister, trotskister och anarkister, med militanta paroller (vilken skillnad mot det bedrövliga tåget 1:a maj!) såsom ”CRS = SS”, ”Une dizaine d’enragés”, ”de

---

¹² de Gaulle mördare

Gaulle demission”,¹³ ”de Gaulle au musée”,¹⁴ ”Ouvriers-etudiants solidaires” och ”Bonne anniversaire, mon général” (Har den äran på bemarkelsedagen). Alla CRS-are har gått och gömt sig och det finns inte en polis inom synhåll. Längs Boul’ Mich tystnar ropen på uppmaning från ledningen av tåget, för att hedra minnet av stupade kamrater (det går alltmer envisa rykten om att tre studenter avlidit på sjukhusen – vilket emellertid tystats ner av polisen och regeringen). Spontant börjar istället några led att nynna ”Martyrernas sång” (från ryska revolutionen). Vid Denfert-Rocherau ger CGT order om upplösning och skingring, medan UNEF uppmanar massorna att samlas vid Marsfälten (mitt emot Eiffeltornet). Efter ett kort möte med Sauvageot, Geismar och Cohn-Bendit beger sig studenterna till Sorbonne (som helt utrymms av polismakten) där man hissar röda fanor och installerar sig för ”permanent ockupation”. Överallt sätts väggtidningar upp. Tankarna går till Pariskommunen 1871 och Kulturrevolutionen i Kina ... På väggarna kan man läsa bl.a. ”Förbjudet att förbjuda – lag den 13 maj 1968” ...

14 maj. Ockupationen av universiteten och fakulteterna sprider sig till snart sagt alla Frankrikes städer. Studenterna i Strasbourg förklarar universitetet ”autonomt”. Alla salar i Sorbonne är besatta dag och natt. Stora amfiteatern påminner om Smolnyinstitutet i Petrograd 1917. Fullpackad med folk i gångar och på podium, som alla bereds tillfälle att tala till församlingen för att planera fortsättningen. Sauvageot förklarar att ”vi måste nu en gång för alla krossa det borgerliga universitetet, utvidga rörelsen och förklara för arbetarna vad vi kämpar för”. de Gaulle låtsas som det regnar och ger sig av på officiellt besök i Rumänien ...

...och tar makten.

15 maj. Händelseutvecklingen går plötsligt in i en ny fas då det tillkännagives att arbetarna vid Sud-Aviation (som gör Caravelleplanen) *spontant* ockuperat fabriken i Nantes och spärrat in direktören på hans tjänsterum, utan tvekan inspirerade av studenternas ockupation av fakulteten i Nantes. Arbetarna börjar inse vilken verklig makt och styrka de har. Är de bara eniga och starka kan polismakten och kapitalisterna inget göra. På Sorbonne och alla fakulteterna i Paris (i synnerhet på filosofiska fakulteten Censier) börjar man organisera sig i ”Comités d’action ouvriers-etudiants”¹⁵ alltmedan Sorbonne delvis behåller sin marknadskaraktär med hippies, söndagspromenerande borgare etc. Porträtt av Mao, Che Guevara och Trotskij på väggarna på gården där de olika politiska studentrörelserna satt upp sina ”stånd”. Somliga kommittéer fortsätter att diskutera hur det nya universitetet ska utformas, hur göra med examina, hur omdekorerar Sorbonne. Somliga grupper diskuterar konst och den ”sexuella alienationen”. De allra flesta studenterna börjar emellertid organisera sig i s.k. Aktionsgrupper för att trycka flygblad att distribuera till befolkningen och ute på fabrikerna. Rörelsen sprider sig snabbt till läroverken där en speciell Comité d’Action Lycéens (CAL)¹⁶ bildas. Under en veckas tid fortsätter emellertid borgarpressen och l’Humanité att insistera, att studenternas stora ”bekymmer” är hur det ska gå med examina.

På onsdagkvällen intages den berömda Odéonteatern av ett hundratal ”rödgardister” med Cohn-Bendit i täten. Man hissar en röd flagga som fladdrar stolt i strålkastarljuset. En stor banderoll förklarar att ”Ex-Odéon est ouvert”¹⁷ och inbjuder till permanenta debatter där allt i samhället ifrågasättes och där alla har samma rätt att uttrycka sin ståndpunkt. (Odéon har nu varit ockuperad i mer än två veckor och är fortfarande fullsatt dag och natt...). En Comité d’Action Revolutionnaire – Odéon,¹⁸ bildas. Till studenternas förvåning tar teaterdirektören –

¹³ Avgå de Gaulle!

¹⁴ de Gaulle till muséum!

¹⁵ Aktionskommittéerna för arbetare och studenter

¹⁶ Gymnasisternas aktionskommitté

¹⁷ Ex-Odéon är öppen

¹⁸ Den revolutionära aktionskommittén på Odéon

Barrault – ställning för operationen och förklarar inför en entusiastisk ”publik” att ”fr.o.m. i kväll är teaterchefen Barrault död, endast Barrault skådespelaren fortsätter att existera ...”

16 maj. Liksom i maj 1936 sprider sig fabriksockupationerna med våldsamt fart. Arbetarna vid Renault-fabrikerna (23.000 anställda) ockuperar fabriker på eftermiddagen. Ett hundratal studenter marscherar 10 km. ut till Billancourt med röda fanor i spetsen, för att uttrycka sin solidaritet med arbetarna.

17 maj. Strejken sprids: Vid Rhodiaceta, Berliet m.fl. större fabriker ockuperar arbetarna sina arbetsplatser och utlyser ”gréve illimitée avec l’occupation de l’usine”.¹⁹ På fakulteterna bildar man fabrikskommittéer – som trycker flygblad att distribueras till arbetarna vid de ockuperade fabriker samt framför allt vid de fabriker som ej ännu gått i strejk. UNEF beslutar att organisera en ny marsch ut till Renaultfabriker i Billancourt. CGT avråder från en sådan manifestation ”eftersom polismakten kan taga det som en förevändning för att evakuera fabriker...” Detta är naturligtvis endast en förevändning från CGT, som febrilt försöker återvinna arbetarnas förtroende (liksom i fallet med studenterna en vecka tidigare) och är vettskrämda över att studenterna kommer i direkt kontakt med arbetarna ”för att uppvigla dem”. UNEF beslutar att negligera CGT:s ”varning” och ett tusental ger vi oss iväg på fredagkvällen på en marsch, som för oss genom hela södra delarna av Paris ut till förstaden Billancourt. Vi hälsas med leverop av arbetarna, som viftar med röda fanor uppe på taken och i fönstren. Efter tal av Sauvageot och representanter för CGT, som förklarar sin ”uppskattning av studenternas solidaritet – men att arbetarnas kamp endast kan föras av arbetarna själva och att studenterna inte kan få tillträde till fabriker av säkerhetsskäl...”

”La chienlit c’est lui”

Lördag 18 maj. Strejkvågen sprider sig till den offentliga sektorn – metron och järnvägen i första hand. de Gaulle förkortar sitt besök i Rumänien. Vid ankomsten till Paris säger han till sina ministrar: ”Oui aux réformes – non a la chienlit”²⁰ (Alla slår frenetiskt i gamla ordböcker för att taga reda på vad detta anakronistiska ord kan betyda i detta sammanhang. Tolkningarna varierar från ”sängskit” till ”kaos i allmänhet”, i vilket fall som helst svarar studenterna genast med spridandet av stora affischer tydligt föreställande generalen med generalkeps och utsträckta händer med texten ”La Chienlit c’est lui”). I sitt avskedstal i Bukarest välkomnar de Gaulle ”de friska fläktarna som blåser över Europa ...”

Söndag 19 maj. Antalet strejkande arbetare når under dagens lopp mer än 2 miljoner. CGT och KP försöker naturligtvis i efterhand ”taga åt sig äran” trots att den första strejkvågen (15-17 maj) var antingen helt spontan eller inspirerad av trotskistiska rörelser (Sud-Aviation) eller marxist-leninistiska rörelser (Rhodiaceta). Vid fakulteterna arbetar man intensivt med att bilda Aktionskommittéer – för olika fabriker, för olika skolor, för radio-TV, för varuhusen, för kvarteren, för distrikt. Alla dessa kommittéer bildas antingen av de olika politiska föreningarna – utom vissa trotskister som har reservationer mot bildandet av sådana – eller spontant av studenter och arbetare. Vi tar kontakt med kamrater från vårt kvarter och bildar Comité d’Action Révolutionnaire X (av säkerhetsskäl kan jag inte uppge namnet) i vårt kvarter. De drivande krafterna i vår kommitté är marxist-leninister, men i andra är det trotskister, anarkister, aktivister från 22-marsrörelsen eller partilösa, som spelar den ledande rollen. Det avgörande är att man är antikapitalist och antirevisionist samt stöder strejkerna. Kommittéerna är till för att skapa ”basorganisationer” grupperande alla progressiva krafter inom alla samhällsskikt och inte en plattform för ett parti. Varje kväll samlas representanter för alla de olika kommittéerna (som bildats vid Censier) till ”Generalförsamling”. En kommitté som är speciellt aktiv denna kväll (och natt) är ”Citroën-kommittén”. Man

¹⁹ Totalstrejk med ockupation av fabriker

²⁰ Ja till reformer – nej till ‘la chienlit’

förbereder utdelandet av flygblad. Citroën är fortfarande inte i strejk. ”När Citroën strejkar vet man att det är generalstrejk”. Orsaken till att det är så svårt att få med Citroën-arbetarna i en strejkrörelse är dels att fabrikena alltsedan 1936 – då flera arbetare dödades – upplever ett rent terror- och polisvälde. Bl.a. har företagsledningen sin egen fabrikspolis. Dessutom kontrolleras många av arbetarna av ett fascistiskt fackförbund. Det gäller således ett viktigt slag – att vinna över Citroën. Som en uppskattning av exploateringen av arbetarna vid Citroën påpekar Le Monde (26-27 maj) att 1957 var årsproduktionen 5 bilar per arbetare. 1967 var den tio bilar per arbetare. 1957 kunde en arbetare för sin lön köpa 2 bilar, 1967 kunde han köpa 1 1/2 ..., d.v.s. medan produktiviteten fördubblades sjönk reallönerna med 25 %.

Måndag 20 maj. Studenter ger sig i grupper ut till olika fabriker i ottan (kl. 5) då arbetarna kommer till jobbet. Vid ”vår” fabrik (Citroën) hjälper spansktalande, portugisisktalande, serbokroatisktalande och grekisktalande studenter CGT-militanter att via högtalare förmå arbetarna att ockupera fabrikena samt förklara ”gréve illimitée” (ett av de få tillfällen – kanske det enda – då CGT accepterat samarbete med studenterna...). Utländska kamrater förklarade efteråt att det var skrämmande vilken isolering de utländska arbetarna lever i – både på arbetsplatsen och utanför.

De bor i ghetton och arbetar i ghetton. Närmare 60 % av arbetarna vid Citroën är ”utlänningar” – och det har framför allt p.g.a. språkbarriärerna samt den så gott som obefintliga kontakten med franska arbetare och franska fackföreningar, knappast någon idé om vad som försiggår. När man väl förklarat för dem vad det gäller – att protestera mot exploateringen av arbetarna – samt efter att ha fått försäkringar om att de inte riskerar att hamna i fängelse – beslutar arbetarna *enhälligt* (både franska och deras utländska kamrater) att deklarerar strejk på obegränsad tid. Ett viktigt slag är vunnet.

Citatsamling ur *L'Humanité*, det franska kommunistpartiets dagstidning

”Regeringen och arbetsgivarna bör besinna sitt ansvar ...”

”En handfull fanatiker ... försöker hindra den stora massan av studenter att taga sina surt förvärvade examina ...”

”Vi har alltid fördömt och bekämpat de extrema vänstergruppernas provokationer och demagogi... Dessa grupper som använder våld och hysteri som medel har gjort allt för att misskreditera den stora folkrörelse som kämpar mot gaullismen...”

PCF: ”Folket är inte redo för socialism”

Tisdag 21 maj. Strejken sprider sig till så gott som alla sektorer. Operan ockuperas av skådespelarna och arbetarna, journalisterna vid den statsdirigerade Radio-TV går i strejk (framför allt betingat av censuren som påtvingats dem). Strejkbrytare håller ett regeringsvänligt TV-magasin vid liv kl. 8 på kvällen. På radion upprätthåller jourhavande nyhetsuppläsare ”i lyssnarnas intresse” ständiga nyhetsbulletiner. Dessa bulletiner är relativt objektiva (för första gången sedan de Gaulles maktillträddande utsändes deklARATIONER och appeller av motståndare till regimen direkt och utan censur) – åtminstone i förhållande till den gaullistkontrollerade TV:n. Klockan 18 har vi utlyst ett konstituerande möte för vår kvarterskommitté. När vi kommer till mötesplatsen upptäcker vi en grupp som också utlyst möte på samma plats vid samma tidpunkt – med skylten ”Comité d'Action – à l'initiative du Parti Communiste”. Vilket egendomligt sammanträffande ... Det visar sig att Kommunistpartiet under dagens lopp spritt flygblad uppmanande befolkningen att skapa ”Comités d'Action” i kvarteren – ett vällovligt syfte, men avsikten är naturligtvis att förbrylla befolkningen och inge intrycket att Aktionskommittéerna upprättas på KP:s initiativ och på så sätt omöjliggöra de revolutionära aktions-

kommittéernas arbete. I och för sig skulle man ju kunna tycka att det är ett gott tecken att KP också bildar Aktionskommittéer (bättre sent än aldrig) men tyvärr så sträcker sig KP-kommittéernas ambitioner endast till att ”propagera för en folklig och demokratisk regering” (d.v.s. en ”folkfront” med Mitterand, Mollet och andra ”socialister”). I vilket fall som helst har det det goda med sig att en spontan ”gatudebatt” uppstår mellan revisionister och revolutionärer. Efter någon timmes tid uppgår folksamlingen till ett hundratal. Det råder ingen tvekan om att de allra flesta står på ”revolutionärernas” sida – d.v.s. att det är uppenbart att arbetarnas krav inte kan tillfredsställas i en kapitalistisk regi och att tiden är inne att en gång för alla tillintetgöra kapitalismen och ge makten till arbetarna. Revisionisterna har svårt att försvara sig. De menar att de är helt överens, men att ”folket” inte är berett på socialism (de vill kanske att man ska göra en gallupundersökning först?). Räcker det inte med att 10 miljoner arbetare strejkar?! Kanske de menar att man måste ha borgarklassens, militärens, kyrkans och kapitalisternas välsignelse för att genomföra en socialistisk revolution? Arbetarna ockuperar fabrikerna – d.v.s. produktionsmedlen – alltså har de redan makten OCH NU GÄLLER DET ATT BEHÅLLA DEN! På kvällen sammanträder vår kommitté för att redigera flygblad att distribueras i kvarteret nästa dag.

”Ingen revolution här inte!”

Onsdag 22 maj. Tidigt i gryningen åker vi på nytt till Citroën-fabrikerna vid Quai Javol. Vi köper ”l’Huma” på vägen: ”Le pouvoir et les patrons devant leurs responsabilités” (Regeringen och företagsledarna inför sitt ansvar ...) lyder förstasidesrubriken. En underbar marxistisk analys: när arbetarna de facto har makten i en revolutionär situation vädjar Partiets organ till kapitalisterna att besinna sitt ansvar!! Vi har under nattens lopp tryckt flygblad på franska, spanska, portugisiska och serbokroatiska, påpekande att arbetarna redan har makten – genom ockupation av fabrikerna – och nu gäller det bara att konsolidera makten och inte ge vika för vem det än vara må ... Vi attackeras naturligtvis genast av CGT-byråkrater som via högtalare varnar arbetarna för ”provokatörerna”, ”som är för arbetarklassen främmande element” och som ”försöker få splittring inom arbetarrörelsen”. Så länge byråkraterna inte blandar sig i det hela har vi emellertid viss framgång – framför allt bland de yngre arbetarna – och en del är med på att etablera aktionskommittéer.

På eftermiddagen röstar Nationalförsamlingen ner oppositionens (kommunisternas och Vänsterfederationens, d.v.s. Mitterand) misstroendevotum! Det ”demokratiskt valda och

representativa” parlamentet visar öppet sitt förakt för 10 miljoner strejkande arbetare och uttalar sitt förtroende för den sittande regeringen. Den borgerliga demokratin har kastat masken! En spontan studentdemonstration grupperas i Quartier Latin och marscherar till Nationalförsamlingen för att visa sin avsky inför detta hycklande spektakel. CRS-are spärrar emellertid vägen och vissa skärmytslingar äger rum på nytt.

Torsdag 23 maj. Vi organiserar en demonstration i vårt kvarter och samlar in pengar till de strejkande arbetarna. En ganska intressant iakttagelse: det är i de algeriska arbetarkvarteren som vi har mest framgång och där befolkningen är ”givmildast” ...

En intressant nyhet på radion: Barjonet – en högt uppsatt medlem i CGT – avgår i protest mot CGT:s fientliga inställning till studentrörelsen och dess allmänt veliga hållning och att de vägrar inse att landet befinner sig i en revolutionär situation.

Den revolutionära situationen sprids till landsbygden: FNSEA (lantarbetarnas fackförbund) och MODEF (småbrukarnas intresseorganisation) utlyser demonstrationer över hela Frankrike följande dag – den 24 maj. Ävenledes UNEF utlyser demonstrationer över hela Frankrike nästa dag. CGT uppmanar sina medlemmar att inte delta i dessa demonstrationer ”som riskerar att provocera polisen”. CFDT och FO å andra sidan uppmanar sina militanter att delta. På eftermiddagen sprids ett rykte – som senare bekräftas – att Cohn-Bendit – som rest till Tyskland och Holland – förbjudits att resa in i Frankrike. Snabbt som en löpeld sprids ryktet i Quartier Latin. Spontant bildas grupper av demonstranter som protesterar mot utvisningsbeslutet. Man vill bege sig till Justitiepalatset på andra sida Seinen men återigen spärras bron av CRS-are, som driver iväg demonstranterna upp emot Boul’ Mich, Geismar försöker medla mellan polisen och demonstranterna och ger löfte till polismakten att han ska göra allt i sin makt för att förhindra demonstranterna att kasta sten och bygga barrikader, om polisen låter bli att använda tårgasbomber. Det är emellertid för sent. Båda sidor har intagit ställningar – och snart reser sig de första barrikaderna, tårgasbomber och gatstenar utväxlas och snart är kriget i full gång. Vi hör på radion om utvecklingen och beger oss i all hast ner till ”krigsskådeplatsen”. Man ser att många studenter hälsar brytningen av stilleståndet med tillfredsställelse. Sedan 10 maj har ett ”kallt krig” rått mellan polis och studenter och det är uppenbart att båda parter ansett situationen ohållbar, och tar tillfället i akt att ”göra upp”. Man kan se att studenterna lärt sig av erfarenheterna. Många har blivit modigare – somliga kasta t.o.m. tillbaka tårgasbomberna på CRS-arna innan de exploderat! – och man kämpar envist in i det sista. Striderna pågår i flera timmar runt Sorbonne – man fruktar att CRS-arna ska ta tillfället i akt och evakuera Sorbonne. Men när de framemot tretiden på natten ”rensat” alla barrikaderna ger de sig av. Resultat hundratals sårade och ett hundratal studenter arresterade.

Moroten och antikommunismen – de Gaulle talar ”till nationen”

Fredag 24 maj. CGT har utlyst en egen demonstration – som samlar flera hundratusen arbetare – som utgår från flera ställen för att förenas vid Gare d’Austerlitz och andra platser. UNEF-demonstrationerna som utgår från fem olika platser ”skär” CGT-demonstrationen på flera ställen. CGT-demonstranterna når fram till sina samlingsplatser kl. 18. CGT-ledningen uppmanar arbetarna att skingras ”iakttagande ordning och disciplin”. Många – framför allt yngre arbetare och arbetslösa – ansluter sig till UNEF-tågen som samlas vid Gare de Lyon under ropen: ”Ce n’est qu’un début, continuons le combat” (Detta är bara början – låt oss fortsätta striden), ”Le pouvoir est dans la rue” (makten är på gatan), ”de Gaulle chienlit”, ”Ceguy pas de compromis”²¹ (Ceguy är generalsekreteraren i CGT). Klockan 20 håller generaen ”tal till nationen” (första gången den enväldige tar till orda sedan ”krisens” början!).

---

²¹ Ceguy – ingen kompromiss

Spontant ropar man ”Ton discours on s’en fou” (Vi ger fan i ditt tal) och ”Nous sommes tous des juifs allemands”²² (för att protestera mot utvisningsbeslutet ang. Cohn-Bendit).

Massan uppgår till 60-70.000 – kanske mer – och eftersom trängseln blir outhärdlig vid Gare de Lyon bestämmer ledningen att man ska bege sig till Place de la Bastille – där några timmar tidigare CGT-demonstranter samlats utan ingripande från polisens sida. Nu blockerar emellertid en mur av CRS-are tillträde till platsen! Ledningen försöker övertala polismakten att dra sig tillbaka. De vägrar – ”på order uppifrån” – och snart är bråket i full gång. Studenterna och arbetarna har nu lärt sig en ny teknik: de sprider sig i ”små” grupper – varierande från ett hundratal upp till flera tusen personer i olika riktningar.

CRS-arna försöker förgäves ”skingra” demonstranterna med tårgasbomber och rökbomber – och demonstranterna skingras mycket riktigt i olika riktningar. Den största gruppen – c:a 15.000-20.000 beger sig till Börsen. Innan polisen hunnit mobiliseras dit har ett hundratal brutit sig in i ”kapitalismens tempel” där man slår sönder allt man kommer åt samt tänder eld på ”Börssalen”. Efter förrättat värv beger sig massan iväg mot Quartier Latin där strider utbrutit mellan demonstranter och CRS, som emellertid blockerar alla broarna – utom Pont Neuf av någon oförklarlig anledning – och c:a 15.000 studenter och arbetare förenar sig under leverop med sina kamrater i Quartier Latin. Här rasar striderna hela natten i så gott som hela 5:e (Quartier Latin) och 6:e arrondissementet. Polisen – på order av inrikesministern – förbjuder radiostationer att använda sina frekvenser till radiobilarna. Den officiella motiveringen är att polisen behöver frekvenser men det medgives också att polisen och regeringen anser att ”direktreferaten” ”hjälper demonstranterna som via transistorapparater får informationer om var polisstyrkorna befinner sig, deras strategi, antal etc. CRS är brutalare än någonsin och attackerar med offensiva granater, och klubbar ner demonstranter, åskådare och journalister utan urskillnad. En journalist på radion berättar hur han sett två sjukvårdare bära iväg med en blödande demonstrant. Två CRS-are rusar till, slår ner sjukvårdarna och släpar iväg med den sårade till en polispiкет. En pressfotograf försöker föreviga det hela – men blir genast nerklubbad av tio tillrusande CRS-are ... Demonstranterna i sin tur attackerar och invaderar flera polisstationer och sätter eld på flera polispiķeter. Sorbonnes gård förvandlas i all hast till fältlasarett dit över 400 sårade förs – många fakulteter öppnar sjukstugor för att ge första hjälp.

Under kvällens lopp har våldsamma demonstrationer ägt rum över hela Frankrike – framför allt i Lyon, där bl.a. en polis dödades. I Bretagne har lantarbetarna ordnat flera demonstrationer – dels för att protestera mot jordbruksavtalen – men framför allt som sympatibevis med arbetarna och studenterna. I Nantes invaderas rådhuset under rop ”Nej till den kapitalistiska regimen” och stora torget döps om till ”Folkets plats”.

Under nattens lopp sänder inrikesministern – Fouchet – ut en kommuniké där han beklagar sig över ”la pēgre” (slödder) som varje dag växer i antal och ”anarkister som organiserats utomlands för att föra gerilla-strider på Paris gator ...”

Lördag 25 maj. Samtliga ”vänsterpartier” attackerar de Gaulles TV-tal (han har utlyst referendum och förklarar att han lovar ”genomgripande reformer av samhället” om ”majoriteten” ger honom sitt förtroende). Generalen har alltså mage att begära fullmakt för att göra de reformer han utlovat under tio år. Trots att KP insisterar på en ”folklig regering” genererar sig inte det KP-dirigerade CGT att sätta sig ned och förhandla med regeringen för att få till stånd ”ett samförståndsavtal”. Förhandlingarna fortgår hela lördagen och söndagen...

”Fotbollen åt fotbollspelarna!”

Söndag 26 maj. UNEF utlyser möte på Charléty stadion på måndagen i södra utkanterna mittemot SNECMA – som gör motorer till Caravelleplanen (SNECMA är en av de ”hårda”

²² Vi är alla tyska judar

fabrikerna. Arbetare där förklarar att de inte önskar ”en snabb uppgörelse. Det som händer just nu är mycket viktigt och vackert. De av oss som upplevt strejken 1936 säger att det är intet mot idag. Idag känner vi att vi har ansvarskänsla. Sedan en vecka har vi känslan att vara oss själva och lära känna varandra. Dessa dagar har fått oss att upptäcka oss själva och varandra. Vi är djärva nu – vågar tala. Detta är fantastiskt. Detta i sig är viktigt att vi hoppas strejken fortsätter. Vi har känslan att vi upplever socialismen. Vad kan den franska vänstern erbjuda oss? I jämförelse med vad vi själva experimenterar och upplever här, inte mycket ...”) . Under veckoslutet sprider sig strejken till de mest perifera sektorerna. Fotbollspelarna ockuperar Fotbollförbundets lokaler under rop ”Fotbollen åt fotbollsspelarna” samt hissar en röd flagga. Balettdansöserna på Folies Bergéres ockuperar sin lokal med arbetare och tekniker och förklarar strejk ... T.o.m. inrikesministern Fouchets tjänstebostad i Musée de l’homme ockuperas av kulturarbetare på museet...

”Avgå Ceguy!”

Måndag 27 maj. Radion meddelar triumferande kl. 8 på morgonen att förhandlingarna mellan regeringen, arbetsgivarföreningen och fackföreningarna ”lyckats” och att ett protokoll signerats. Radion spekulerar om hur snart arbetet kommer att återupptagas. ”Nu gäller det ju bara för fackföreningarna att höra sig för hos arbetarna ...” Klockan 9 återger radion vad som utspelade sig vid Renault-Billancourt då Ceguy (CGT:s generalsekr.) skulle meddela arbetarna resultatet av förhandlingarna. ”Arbetsgivarna har givit efter och de har gått med på att betala 50 % av den förlorade arbetsförtjänsten under strejken ...”. Resten av hans anförande fullkomligt drunknar i buande och fyrop och visslingar. Arbetarna beslutar enhälligt att fortsätta strejken. Ceguy och fackföreningspamparna måste slokörade lämna fabriken. Samma scener utspelas vid så gott som alla arbetsplatser. ”Les accords de Grenelle aux ordures” (Grenelleavtalen på sophögen).

Samma kväll samlas 40.000 kanske 50.000 studenter och arbetare på Charléty stadion. Representanter för UNEF, 22 mars, JCR, FER, PCML, UJCML, PSU samt även från CFDT och FO är närvarande. Man ser också banderoller från Sud-Aviation, Renault och ORTF (radion-TV:n). Stadion är absolut fullpackad och hela innerplan är besatt av demonstranter med röda och svarta (anarkisterna) flaggor och banderoller. Massan ropar bl.a. ”Révolution socialiste” och ”Céguy dé-mission” (avgå Ceguy). Sauvageot håller inledningsanförandet: ”Jag ser att ‘packet’ har slutit upp mangrant ... Vi har visat att våldet kan vara berättigat. Från och med nu måste vi emellertid söka nya former. Vi måste söka kontakt med arbetarna och folket i kvarteren för att förklara för dem vad som sker. Regimen – som nu fått allierade från det mest oväntade håll, det får inte döljas, – söker splittra solidariteten mellan studenter–arbetare. Vi söker nu en strategi – en politisk linje. Vi inbjuder alla att uttrycka sig fritt här i kväll. Vi inbjuder fackföreningarna att förklara och försvara sin linje. Vi lovar att lyssna.” Ett femtontal representanter för olika rörelser tar sedan till orda bl.a. Barjonet – CGT-sekretären som avgått. Han säger bl.a.: ”Jag har lämnat CGT framför allt därför att ledningen inte förstått eller kanske snarare inte velat förstå att vi befinner oss i en revolutionär situation. I dag är allt möjligt – men vi måste organisera oss och organisera oss snabbt.” En annan fackföreningsledare tar till orda: ”Vi måste arbeta inom CGT men det är nu nödvändigt att sopa bort alla byråkrater från ledningen.” ”Vad beträffar de Gaulles referendum behöver vi inte ens bojkotta det, som någon föreslagit – för det kommer inte att bli något referendum.” Ovationer. En anmärkningsvärd kväll. Vid niotiden upplöstes mötet utan incidenter.

Tisdag 28 maj. L’Humanité försöker rädda ansiktet och uppmanar arbetarna att ”politisera sig” och verka för en ”Gouvernement Populaire et Democratique avec la participation communiste”. CGT – som hittills insisterat att den inte ville eller kunde torgföra politiska ställningstaganden – utan ”bara tillvaratagande arbetarnas ekonomiska intressen” – blir plötsligt karsk och utlyser en demonstration till påföljande dag och inbjuder UNEF och andra

fackorganisationer att ansluta sig. Underhandlingar förs hela dagen mellan UNEF och CGT. UNEF har ett krav: att CGT upphör att attackera de olika politiska studentrörelserna och istället uttalar sitt fulla stöd åt alla förföljda studentledare – inklusive Cohn-Bendit. CFTD och FO säger att de ställer upp om UNEF deltagar. CGT tvingas genomföra demonstrationen

ensamma eftersom de inte går med på UNEF:s krav. Samma dag börjar "Operation kyckling". 22 marsrörelsen har gjort kampanj på landsbygden och bönderna har skickat flera ton med mat att distribueras till de strejkande arbetarna, deras familjer och arbetslösa. Denna operation fortsätter hela veckan (och håller fortfarande på – senast den 4 juni kom det 16 ton matvaror till Sorbonne från Bretagne). Sent på kvällen meddelar radion att ryktet går att Cohn-Bendit lyckats taga sig tillbaka till Frankrike och att han ska tala på Sorbonne kl. 24. Mycket riktigt – han är där. Uppmaning: "Kampen fortsätter".

Onsdag 29 maj. T.o.m. radion börjar ifrågasätta att folkförvaltningen kan äga rum. Stora skälvan börjar sprida sig till borgardistriktet. Rykten går att de Gaulle tänker avgå. Han har åkt till sitt "lantställe" för att förbereda sin "avgång". (Vi – i aktionskommittén – är övertygade om att han snarare tänker applicera paragraf 16 – fullmaktslagen ...).

CGT:s "politiska" demonstration – "för en folkfrontsregering" – äger rum "under värdighet och disciplinerade former". Kl. 18 meddelar radion att de Gaulle som lämnat Paris kl. 11.30 anländer med helikopter till sitt "lantställe". Ryktet går att han "på vägen" besökt trupperna för att förhöra sig om arméns lojalitet (ett rykte som bekräftas följande dag). Arbetarna vid Sud-Aviation meddelar att de skickat hem direktören – som de hållit fängslad i 16 dagar – eftersom "han inte hade någon funktion att fylla längre och att arbetarna härnäst själva tänker övertaga administrationen av fabriken. Det meddelas samtidigt att flera företag börjat *producera* – men fortfarande i strejk! D.v.s. början på "autogestion des travailleurs".²³ Bl.a. har Aktionskommittéerna kontaktat ett elektroniskt företag i Le Havre – som börjat producera högtalaranläggningar och transistorapparater för Aktionskommittéernas "Agit-prop kampanj".

²³ Självbestämmanderätt åt arbetarna

”Arbeit macht frei”

Torsdag 30 maj. Olika gaullistiska och fascistiska organisationer meddelar att de tänker ordna en ”medborgardemonstration” på Champs-Elysees kl. 18 för att stödja general de Gaulle och visa att han ”har majoriteten med sig”. Armén ställer bussar till förfogande för att föra ”massorna” till Place Concorde. Allt verkar välorganiserat och det är uppenbart – även borgarblaskorna antyder detta senare – att det hela planerats långt i förväg. Det kommer därör inte som någon överraskning när de Gaulle kl. 16.30 håller sitt hotfulla radioanförande. ”Jag tänker inte avgå” (vem kunde ha sådana illusioner utom möjligen KP och fackföreningarna). Han uppskjuter folkomröstningen på obestämd tid – eftersom han inser att den ”under omständigheterna inte kan äga rum”. I stället upplöser han Nationalförsamlingen, utlyser nyval och hotar att om strejken inte har upphört innan valdags tänker han ”taga till andra medel”. Vad dessa medel består av svävar ingen i tvivelsmål om: diktatorisk fullmakt och ingripande av armén ... Radiotalet är väl tidskoordinerat med ”medborgardemonstrationen”. 300.000 borgare och fascister (under hotet från ”den totalitära kommunismen” – som de Gaulle uttryckte det – har borgarna funnit sina naturliga vapenbröder – Tixier-Vignancourt och hans fascister) tågar jublande med trikoloren och ordnar på magen uppför Champs-Elysees skanderande ”de Gaulle n’est pas seul”, ”La France aux français”, ”UNEF à Peking” och ”Cohn-Bendit à Dachau” ...²⁴

Samma kväll samlas Aktionskommittéerna på Censier till Assemblée Generale för att diskutera strategin efter de Gaulles tal. Bl.a. beslutar man att vidtaga vissa säkerhetsåtgärder ifall CRS försöker sig på att intaga byggnaden. Alla tycks vara fullt medvetna att repressalierna kommer att sätta igång...

På kvällen beordrar postministern Guéna ”på presidentens vägnar” de anställda inom posten och televerket att börja arbetet följande dag. Om strejkvakter spärrar ingångarna lovar han att skicka polisen för att hjälpa strejkbrytarna. Den obligatoriska arbetsplikten har börjat. ”Arbeit macht frei ...”

Fredag 31 maj. L’Humanité känner sig förolämpad av de Gaulles radiotal och lovar att arbetarna inte ska ge de Gaulle en förevändning att annullera eller uppskjuta valen (d.v.s. arbetarna uppmanas indirekt att sluta strejka ...). Gaullisterna sätter upp ”Comités d’Action Civique” (för att bekämpa de olika Comités d’Action Revolutionnaire). De gör redan under fredagens lopp fåfänga försök att attackera strejkvakter vid postkontor och järnvägen under rop ”Liberté du travail”... Aktionskommittéerna trycker flygblad som strejkvakterna delar ut till de som vill ha ”frihet att arbeta”. Strejkvakterna lovar att släppa in alla som signerar ett papper (flygbladet) som säger: ”Jag, undertecknad ... icke strejkande, arbetande i ..., förklarar mig härmed redo att ej göra anspråk på de fördelar som kommer att erhållas av de strejkande, och förklarar mig fullt nöjd med arbetsförhållandena och begär att få arbeta fritt under polisens skydd ...” Hittills lär inte en enda ha signerat och rodnande av skam tvingas strejkbrytarna ge sig av en och en. Regeringens kampanj att bryta strejken misslyckas kapitalt.

Lördag 1 juni. Vi åker ner till Hallarna tidigt i gryningen och får massor med grönsaker av arbetarna där att distribueras till fabrikena, ateljéerna och tryckerierna (som ger oss papper och tryckmaterial i ”utbyte”) i vårt kvarter. Aktionskommittéerna har beslutat att vår främsta uppgift nu är att stödja de strejkande materiellt och moraliskt så att de inte ger efter för regeringens, kapitalisternas manövrer (som sker – det blir tyvärr allt tydligare och tydligare – med KP:s och CGT:s goda minne). Kommunistpartiets kapitulationspolitik är skrämmande. Inte någon gång har t.ex. Kommunistpartiet eller CGT ifrågasatt de stora *inkomstskillnaderna*. Deras enda politik tycks vara att *alla* ska ha 10 % löneökningar. De tycks inte inse – eller i

²⁴ de Gaulle är inte ensam, Frankrike åt fransmännen, UNEF till Peking, Cohn-Bendit till Dachau

vilket fall som helst talar de inte om för arbetarna – att en sådan politik är *omöjlig* i ett kapitalistiskt system – även *om* den vore moraliskt riktig. Och om till äventyrs kapitalisterna skulle gå med på sådana krav är det uppenbart att de snart skulle ta igen med ena handen vad de givit med den andra – och merfallt! Erfarenheterna från strejken 1936 är avslöjande! Enligt de famösa Matignonavtalen erhöll arbetarna generellt 15 % lönehöjningar. Mellan 1936-38 höjdes priserna i genomsnitt med 65 %!! 1936 erhöll arbetarna ”i princip” 40 timmarsveckan. 1968 erhåller arbetarna löfte om att 40 timmarsveckan kommer att genomföras under en femårsperiod ... L’Humanité talar om stora segrar för arbetarklassen ... Det enda något så när påtagliga, fackföreningarna lyckats uppnå, är en höjning av SMIG (minimilönen) från 2:22 F till 3 F i timmen. Men som ”L’Enragé” (den galne) säger i sitt nyutkomna nummer:

”ETT MATEMATISKT PROBLEM: Om det för att höja SMIG från 2:22 F till 3 F i timmen behövs 2 döda, 1.000 sårade, 795 anhållna, 13 arresterade, 7 dömda, 1.200 kvm uppriven gatubeläggning, 72 avsågade träd, 48 uppbrända motorfordon, 17 förstörda motorfordon, 7 förstörda polispikeker, 3 förstörda polisstationer, 37 förstörda polisalarmapparater, 75 förstörda signalljus, ett tjugotal neonljus, ett hundratal trädstängsel, hundratal parksoffor, två metronedgångar, en telefonkiosk, 5 tidningsdito, en brevlåda, 3 elektriska kablar, samt 10 fönster krossade i Justitiepalatset.

Hur mycket behövs det då för att höja SMIG till 5 F i timmen? ...”

Söndag 2 och måndag 3 juni (pingst). Borgarna räknar att det hela är över och beger sig ut till kusten för att bada. ”Efter pingsthelgen kommer alla att gå tillbaka till sina arbeten”, förutspår radion. Men på måndagen skärper många sektorer sina krav (framför allt metallsektorn). Ett fiasko drabbar den nya informationsministern – Guena (som tidigare försökt skrämja de post- och teleanställda tillbaka till jobbet, i sin egenskap av postminister ...). Han ställer ultimatum till de strejkande via radion, att om de inte accepterar hans ”sista” bud inom 2 timmar så ... De strejkande journalisterna svarar med att upphöra med all nyhetsservice (de hade hittills upprätthållit en viss minimitjänst). Det intressanta och viktiga är att journalisternas krav ej så mycket gäller löner som en *fri och oberoende radio och TV*.

Representanter för alla de olika Aktionskommittéerna (det finns mer än 400 sådana nu!) samlas till en generaldebatt på Sorbonne. Man beslutar att bilda en Koordinationskommitté för att visa en enad front utåt med ett gemensamt program: ”Le pouvoir aux Conseils des travailleurs”.

Tisdag 4 juni. Endast få sektorer har återupptagit arbetet trots att så gott som alla tidningar och radion försöker ge intryck av att allt håller på att återgå till det normala ... Alla kommittéerna arbetar aktivt: distribuerar flygblad vid fabriker och i kvarteren, sätter upp affischer (alla konstskolorna – framför allt Konstakademin – fullkomligt spottar ut affischer stödande de strejkande), samlar in pengar till de strejkande samt håller gatumöten. En gammal gumma som får ett flygblad säger, ”Det här är inte tidpunkten att dela ut flygblad – utan vapen!”

Den borgerliga ”demokratin” avslöjas

Onsdag 5 juni. CRS ockuperar en av Renaults fabriker på företagsledningens order. Detta är i och för sig inget förvånande – men det ironiska och betecknande är att Citroën-kapitalisterna en vecka tidigare vänt sig till domstolen för att ”få tillstånd” att göra samma sak. Det blev avslag eftersom det inte fanns något lagrum som talade om att det var olagligt att ockupera fabriker ... Renault gav högaktningfullt fan i lagen och gav helt enkelt order till polisen att ingripa. Sällan har väl den ”borgerliga demokratin” så grundligt avslöjats! CFDT, FO och UNEF vill ordna en demonstration mot det fascistiska hyckleriet. CGT tar ånyo avstånd från demonstrationen som kan tolkas som en provokation av polismakten...

Torsdag 6 juni. Många fabriker och företag återupptar arbetet (järnvägen, metron, posten, gasverket m.m.). Förstasidan i "Humanité" har som rubrik "segerrik återgång till arbetet". Men strejken fortsätter inom många sektorer.

Vid Renaultfabriken i Flins försöker företagsledningen tvinga arbetarna att återuppta arbetet. De skickar tusentals CRS-poliser som vid tretiden på morgonen ockuperar fabriken. Ett stort antal studenter beger sig från Paris till Flins för att ge sitt stöd till arbetarna i Flins bl.a. genom att hjälpa dem hindra strejkbrytare från att återupptaga arbetet. På förmiddagen hålls ett möte utanför fabriken och CRS angriper då demonstranterna med tårgasbomber och offensiva granater. Strider utbryter som varar i flera timmar. Studenterna som hade en viss erfarenhet av polisens angreppsmetoder kunde här vara arbetarna till nytta genom att visa hur man skyddar sig mot gaser och hur man bäst klarar sig undan batongslag. Många skadades såväl på demonstranternas som polisernas sida under dessa strider. Under de följande tre fyra dagarna är det vild polisjakt i Flins och närliggande platser och allt som ser ut som student eller ung i allmänhet jagas med polishundar, slås ned med batonger och arresteras och förs till Beaujon för "identitetskontroll". Så gott som alla utlänningar som påträffas i Flins kom senare att utvisas.

Den 10 juni dödas under en av dessa polisjakter den 17-årige läroverkseleven Gilles Tautin, drunknad i en flod efter att ha jagats i vattnet av CRS-are med resta gevärskolvar.

Uppfattningen om studenternas insatser i Flins varierar. CFDT och majoriteten av arbetarna säger att "om inte studenterna kommit skulle vi utan tvekan ha återupptagit arbetet under CRS-kontroll". CGT säger däremot att "trotskistiska, maoistiska och anarkistiska grupper hjälper den gaullistiska regimen och hindrar arbetarna från att återuppta arbetet under normala former." Säkert är att händelserna i Flins medverkade till att stärka banden mellan arbetarna och studenterna.

Tisdag 11 juni. CRS attackerar Peugeotfabriken i Sochaux och häftiga strider utbryter som kom att vara i 18 timmar. En arbetare blir skjuten och avlider av pistolskott och flera blev skadade av kulor. I Paris utbryter häftiga demonstrationer som protest mot mordet i Sochaux. Denna kväll sprider sig demonstrationerna över så gott som hela Paris och barrikader reses långt upp på högra stranden. "Humanité" säger följande dag: "Arbetarna ledda av CGT och PCF har alltid svarat på de Gaulles provokationer med lugn, fasthet och kallblod." "Vi har alltid fördömt och bekämpat de extrema vänstergruppernas provokationer och demagogi, understödda av PSU." "Dessa grupper som använder våld och hysteri som medel har gjort allt för att diskreditera den stora folkrörelse som kämpar mot gaullismen."

Torsdag 13 juni. Regeringen förbjuder alla utomparlamentariska vänstergrupper, d.v.s. JCR, FER, Voix Ouvrière, 22 mars, UJCML, PCMLF. Kommunistpartiet protesterar inte på något sätt mot förbudandet av dessa rörelser utan fortsätter sin svartmålningskampanj.

"Mellan det kapitalistiska och det kommunistiska samhället ligger den period då det ena revolutionärt omvandlas i det andra. Därtill svarar också en politisk övergångsperiod, vars stat inte kan vara någonting annat än *proletariatets revolutionära diktatur*." Karl Marx (Kritiken av Gothaprogrammet).

Kampen fortsätter!

Under valperioden accentueras polisförtrycket. Flera ledare för de "upplösta" rörelserna arresteras, bl.a. Krivine, JCR, som kommer att dömas för "återupprättande av förbjuden politisk rörelse". Alla demonstrationer och möten är förbjudna. CRS återtar undan för undan de ockuperade fakulteterna. De "upplösta" grupperna liksom även aktionskommittéerna fortsätter sitt arbete och avmystifierar valen genom flygblad, affischer och gatumöten trots polisens allt vanligare förekommande ingripanden.

Valen förflyter under ”normala omständigheter” i hägnet av betryggands CRS-bevakning. Vänstern förlorar hälften av sina platser i nationalförsamlingen trots att röstminskningen är mindre än 20 %. Detta förklaras bl.a. av valkretsindelningen; gaullisterna fick 75 % av de deputerade, trots att de inte hade mer än 48 % av rösterna. Borgerligheten ger de Gaulle sitt totala stöd och röstar mot ”oredan och anarkin” som strejken medfört. En stor del av bönderna låter sig likaledes påverkas av de Gaulles skrämselfkampanj. Många arbetare avstår från att rösta eller röstar på PSU. Intressant är att i Quartier Latin som var centrum för våldscenerna, där befolkningen är i majoritet borgerlig, ”röstskolkarnas” antal uppgick till 35 %. 2 miljoner 600 tusen unga mellan 18 och 21 år har inte rösträtt. (15 % av samtliga arbetare är under 21 år). Det har inte heller de 2 miljoner 500 tusen utländska arbetare som under strejken kämpade tillsammans med sina franska kamrater. Intressant är också att notera att den franska väljarkåren är en av de äldsta i världen, 73 % är över 35 år gammal.

PCF förklarar valnederlaget med att ”vänsterextremistiska provokatörer” genom sina våldsmetoder skapat en atmosfär som gynnade de Gaulle i valen. Det vore kanske nyttigare för kommunistpartiet att besinna effekterna av den förräddarpolitik som partiet använt under maj- och junidagarna samt förutom det faktum att arbetarklassen över huvud inte har någon möjlighet att komma till makten genom parlamentariska val.

Den allmänna stämningen bland arbetarna är besvikelse över valutgången. Många hoppades nämligen och trodde på CGT när dessa utlovade valseger som förevändning för att förmå arbetarna lämna fabriker och återuppta arbetet. Vreden över resultaten som uppnåtts efter strejken är också allmän. De materiella vinningarna efter en och en halv månads intensiv kamp kan betraktas som smulor. Priserna stiger snabbt och löneförhöjningarna kommer snart att neutraliseras fullständigt. De mest militanta arbetarna fortsätter kampen på sina arbetsplatser och på många företag har ”baskommittéer” bildats som grupperar både anslutna och icke-anslutna och som har en betydligt mer politisk karaktär än fackföreningarna.

Studenterna fortsätter det politiska arbetet. Just nu ägnas mycken uppmärksamhet åt ”sommaruniversitetet” som har för avsikt förena studenter och arbetare och ge dem tillfälle att gemensamt analysera och diskutera viktiga samhällsproblem.

Många studenter har åkt ut på landsbygden för att arbeta tillsammans med bönderna i jordbruksarbetet men också för att informera om vad som hände i Paris under strejkrörelsen och försöka skapa kontakter för samarbete under en eventuellt framtida strejk.

Aktionskommittéerna arbetar för att söka nya aktionsformer med utgångspunkt från de allmänna principer som framkristalliserat sig under majrörelsen. Aktionskommittéerna är emot de traditionella organisationerna, vilket inte innebär att de inte inser nödvändigheten av att organisera sig. Ett intensivt arbete äger rum för att en verklig koordination av de olika kommittéerna. Kommittéerna bör verka som ständiga agitationskommittéer som populariserar nya idéer och aktionsformer.

Det som hänt i Frankrike under maj och juni månad ger ökad kraft åt förhoppningarna om de revolutionära möjligheterna i ett industrialiserat land som Frankrike. De intellektuella har visat sig ha en betydande plats i utvecklandet av motsättningarna i det kapitalistiska samhället. Studenterna utgjorde det explosiva element som kom krisen att utlösa sig; Gnistan som tände en präriebrand.

De utomparlamentariska vänstergrupperna drar olika slutsatser av händelserna i maj och juni och åsikterna om de revolutionära gruppernas framtida roll och organisationsformer går vida isär i många avseenden.

Somliga partier (bl.a. PCMLF och JCR) anser att händelserna visade hur katastrofal bristen var på ett starkt, centraliserat avantgardistiskt parti. Dessa grupper anser att den viktigaste uppgiften nu är att bygga upp ett sådant avantgardparti på marxist-leninistiska grundvalar.

Andra grupperingar (bl.a. Aktionskommittéerna och 22-mars-rörelsen) menar att nya organisationsformer måste eftersträvas. Den form av direkt demokrati som rådde under maj och juni samt de traditionella centraliserade partiernas oförmåga får dem att tro att en helt ny decentraliserad organisationsform är både möjlig och önskvärd.

De olika vänsterrörelserna ägnar sig för närvarande åt självkritik och analys av försommarens händelser. Det är väl för dagen osäkert vilka följder denna självrannsakan kommer att ha för den fortsatta utvecklingen av den revolutionära kampen i Frankrike. Det verkar emellertid mer än troligt att de franska borgarna och monopolkapitalisterna går en "orolig" höst och vinter till mötes.

Apropos en kritik mot artikeln

I *Clarté* nr 5-6 kritiseras frankrikeartikeln hårt i ett ”brev till redaktionen”.¹ Där läser vi bl a:

Artikeln är på många punkter direkt felaktig och bör därför inte få stå oemotsagd. Här skall jag mycket kortfattat peka på två för alla socialister mycket grundläggande frågor. För det första frågan om staten och för det andra frågan om revisionismen i Sovjetunionens kommunistiska parti.

Denna ”recension” är symptomatiskt för KFml/Clartés utveckling under 1968-70. I stället för att försöka utveckla analysen och tillrättalägga/komplettera fakta för att dra lärdomar av det som hände, intresserar sig recensenten enbart för att försvara dogmer.

Brevskrivaren har rätt i att artikelns skrivningar om statens klasskaraktär är mindre bra. Men istället för att nöja sig med att påpeka detta och ta upp mer väsentliga frågor, används närmare 50 rader för att rapa upp allmänna marxistiska sanningar om att staten är ett organ för klassherravälde. Däremot ignoreras fullständigt att artikeln berör ett viktigt problem i sammanhanget, nämligen att franska staten i maj 1968 uppvisade tydliga sönderfallstendenser, något som borde ha fått bilda utgångspunkt för en viktig diskussion om de strategiska och taktiska slutsatser som kan dras av detta. Men detta skulle ju tvingat recensenten att lyfta blicken från böckernas trygga värld och studera verkligheten, vilket uppenbarligen är för mycket begärt.

Den andra punkten, den om ”revisionismen”, handlar om den av Moskva påbjudna folkfrontspolitik som franska kommunistpartiet förde 1936. Där har brevskrivaren helt enkelt fel och artikelförfattarna rätt: Det finns tydliga likheter mellan kommunistpartiets politik vid de två tillfällena. Brevskrivarens argumentation går ut på att folkfrontspolitiken anno 1936 var korrekt och de som då ville driva en revolutionär politik var ”ultravänsterister” som måste bekämpas – uppenbarligen ännu en dogm som inte behöver beläggas med fakta och som läsaren förväntas svälja reservationslöst. År 1968 är samma politik felaktig, ty det franska KP är nu ”revisionistiskt” i motsats till 1936 (då det var ”revolutionärt”) – så enkelt var det!²

Uppenbarligen vet inte brevskrivaren särskilt mycket om folkfronten 1936 och verkar heller inte vara intresserad av att studera frågan närmare. Detta gäller även Frankrike 1968. Det är dogmerna som är viktiga, inte en konkret analys av konkreta förhållanden. Detta var nu ganska typiskt för de svenska maoisterna. De intresserade sig inte särskilt mycket för revolutionens problem i vår del av världen, utan det var ”tredje världen” och kulturrevolutionen i Kina som stod i fokus. Och särskilt många lärdomar för den revolutionära rörelsen här hos oss fanns inte att hämta från det hållet, annat än just i form av dogmer och testuggande (där användningen av ”Maos lilla röda” drar ett löjets skimmer över alltihopa).

I motsats till de svenska maoisterna så gjorde de *franska* (och italienska) åtminstone *försök* att dra lärdom av upproret – och allt som de då kom fram till var inte dumheter, men de saknade helhetsperspektiv och en solid teoretisk och ideologisk grundval, varför de råkade i kris, splittrades och snart gick under. Och givetvis är detta inget att gråta över: Eftersom de var oförmögna att utarbeta en hållbar strategi och taktik var det bättre att de försvann och lämnade fältet fritt åt de som var bättre rustade att föra kampen vidare. I Sverige däremot, fortsatte maoisterna att fungera som en bromskloss för den svenska utomparlamentariska vänstern och därför är egentligen den svenska borgarklassen dem skyldiga ett stort tack för att de lyckades felskola och senare demoralisera så många av de som radikaliserades under 60- och 70-talen.

Martin Fahlgren (i mars 2008)

¹ Ursprungligen tänkte jag även publicera brevet, men eftersom detta inte tillför något av värde till debatten och dess författare numera inte aktiv i vänstern, finns det ingen anledning att låta honom schavottera.

² För en *analys* av folkfrontspolitiken på 30-talet, se t ex Fernando Claudins bok [Krisen i den kommunistiska rörelsen, band 1](#) (särskilt avsnittet ”Folkfrontserfarenheten” i bokens kapitel 4, där Frankrike behandlas utförligt)

Ur *Clarté* nr 5-6 1968

”Detta är bara en början kampen fortsätter”

Av *Lena Brundenius*.

1968 har varit ett svårt år för borgarklassen i hela världen. Den revolutionära kampen föres med allt starkare intensitet. Studenter, arbetare och bönder förenar sig i gemensam kamp mot kapitalism, imperialism och byråkrati. Minsta försök att ifrågasätta statsmakten besvaras överallt på samma sätt: med polis, armé, CRS, ”granaderos” etc. De revolutionära krafterna lyckas dock tillfoga de maktägande svåra förluster och sätta hela systemet i gungning. I Vietnam lider USA-trupperna upprepade nederlag vid FNL:s offensiver. Afroamerikanernas kamp i USA blir allt mera organiserad. Det mexikanska folkets kamp tvingar regimen att visa sitt verkliga ansikte, det brutala polisförtryckets. Nyligen sköt den mexikanska armén utan förvarning in i en folkhop och dödade minst 40 personer varav många kvinnor och barn. Dock höjs inte i Sverige många protestrop med uppmaning om bojkott av de olympiska spelen. Eller hör idrott och politik bara ihop när det gäller Sovjet!? I Uruguay, Argentina, Brasilien och många andra länder förekommer generalstrejker och gatudemonstrationer som uttrycker folkets vrede mot förtryckarregimerna. I Tjeckoslovakien och andra folkrepubliker håller arbetarna på att upptäcka att de är representerade av byråkrater och teknokrater vilket kan komma att ge upphov till stora omvälvningar i dessa länder på längre sikt. I Jugoslavien ockuperade studenterna i våras universitetet med paroller såsom: ”Ned med de röda borgarna och byråkraterna” och ”Makten åt arbetarna”. I Italien, Västtyskland, Japan och andra industriländer går studenterna i spetsen för kampen mot kapitalismen.

Samma kamp fördes i Frankrike. Studenter och arbetare försöker nu analysera och lära av händelserna i maj och juni för att komma fram till en strategi för framtiden. Det som hände var inte någon ”misslyckad” revolution utan snarare första ledet i en revolutionär process som måste ses på längre sikt. Många lärdomar finns att hämta. Monopolkapitalismens antisociala politik och förtryckarkarakter har avslöjats en gång för alla. Kommunistpartiets och CGT:s hållning har också gett upphov till allt större missnöje bland arbetarna. Detta tar sig uttryck i bildandet av baskommittéer på fabriker och företag. Även om de materiella fördelarna inte varit lysande är det dock mycket som vunnits, inte minst när det gäller politisk medvetenhet. Många upptäckte under denna tid att en socialistisk revolution är möjlig även i ett sådant land som Frankrike. De erfarenheter som vunnits gör det omöjligt att situationen blir densamma som före strejken.

Flera strejker har redan förekommit och studenternas politiska arbete har åter tagit fart. Den 3 oktober t ex samlades flera tusen studenter till en demonstration för att stödja det mexikanska folkets kamp. Arbetare och studenter organiserar sig på fabriker, företag, skolor, läroverk och gemensamt i aktionskommittéerna och andra politiska organisationer.

De ekonomiska och sociala förhållandena har för den stora massan av befolkningen inte förbättrats nämnvärt trots generalstrejk i maj och juni. Enligt en undersökning av Statistiska Centralbyrån (INSEE) erhöles i medeltal 13,5 procents lönehöjning. I september månad har redan 1/3 ätit upp av pris- och skattehöjningar. 2,5 miljoner av totalt 15 miljoner (dvs 1 av 6) förvärvsarbetande tjänar mindre än 580 F (ungefär det samma i svenska kronor). En högavlönad tjänsteman tjänar 8-10 ggr så mycket. Kvinnorna erhåller i många fall upp till 30 procent mindre i lön än männen för samma arbete. Arbetslösheten är på ständigt uppåtgående och är särskilt hög inom de lägre åldersgrupperna. Siffrorna har ökat anmärkningsvärt efter maj och kommer att fortsätta att stiga under årets lopp. Officiellt uppskattas antalet arbetslösa vid årsskiftet 1968/69 till 600 000 (ett av de få mål i den ekonomiska planen som kommer att överskridas) men dessa siffror är helt säkert underskattade. De räknar inte med alla dem som

inte finns inskrivna på arbetsförmedlingarna som arbetslösa. Och siffrorna ökar snabbt i takt med avskedandena. I slutet av juni avskedades t ex på Citroën 700 arbetare (varav 80 procent strejkade i maj). I parisområdet har ytterligare flera tusen arbetare avskedats. Listan på avskedanden nedan är inte på något sätt komplett. Den går bara fram till slutet av juli och upptar bara en del större företag men den visar tydligt hur arbetsgivarna på alla sätt försöker knäcka all politisk och facklig organisation genom att neutralisera de mest aktiva elementen.

Vid Bezon, en verkstadsindustri nära Paris med 300 anställda, varav 70 procent utlänningar, avskedades i augusti två fackföreningsrepresentanter med motivering att de "störde den normala arbetsgången på företaget". Arbetarna lade spontant ned arbetet och upprepade korta arbetsnedläggelser följde under 14 dagar. Den 11 september uttalade de 1800 anställda vid Joints Francais sin solidaritet med Bezon och strejkade under 3 dagar. Ledningen svarade med att avskeda CGT-representanten och detta ledde till att den 17 september 11 000 anställda i branschen sympatistrejkade. Denna strejk som utbrutit spontant hävdades dock snabbt på begäran av CGT som menade att "man måste finna nya och bättre lämpade former att använda mot arbetsgivarna".

Samtidigt försöker nu regeringen få arbetarna att glömma de sociala missförhållandena genom att locka med "la participation" – företagsdemokrati modell de Gaulle. Det går ut på att arbetarna ska få en viss medbestämmanderätt i företagsnämnder och att arbetarna ska bli delaktiga i vinsterna genom att själva bli aktieägare. Även om denna "medverkan" skulle gå att genomföra (vilket skulle innebära att de privata företagen frivilligt skulle inskränka på sina vinster) vilket förefaller väl optimistiskt, går reformen på intet sätt till roten med det onda. Den förhindrar varken spekulation eller arbetslöshet och bidrar vare sig till större löneutjämning eller jämlikhet. Såsom aktieägare lånar arbetarna sina pengar till kapitalisterna och "medverkar" således till att göra sin egen exploatering mera effektiv. Reformen innebär i själva verket inget annat än en intensifiering av arbetarnas alienation. Den får dem att förlora känslan av att vara utsugna utan att för den skull upphöra med utsugning som sådan.

---

datum				avskedanden
4.6	MISSEWART QUINT	St Quentin	Metall	5 fackföreningsmilitanter
4.6	LE CREUSET	Fresnoy-le-Gd	Metall	5 fackföreningsrepresentanter
4.6	COMODITEX	St Quentin	Textil	4 fackföreningsmilitanter
11.6	BONNETERIE	Granges (Ard)	Textil	4 fackföreningsrepresentanter
19.6	DUCRETET	Sucur. Bordeaux	Metall	4 fackföreningsrepresentanter
19.6	THOMSON LAPOYADE	NEUVILLE-au- Bois	Metall	1 fackföreningsmilitant 1 fackföreningsmilitant
24.6	SIMCA	Sucur. Cannes	Metall	187 arbetare varav alla CFDT-anslutna
26.6	COTARIEL	St Quentin	Textil	38 anställda varav 15 var CFDT:s kandidater till nästa företagsval
28.6	LEDUC	Azerailles	Metall	
28.6	MEHUT	Essay-les-Nancy	Transport	22 anställda varav samtliga CFDT-anslutna
4.7	POMALGALSKI	Grenoble	Metall	1 fackföreningsrepresentant
10.7	UNIX (<i>printemps</i>)	Amboise	Handel	1 fackföreningsrepresentant
23.7	BONNET	Miramont	Läder	2 fackföreningsrepresentanter
16.7	SAMARITAINE	Paris	Handel	7 fackföreningsrepresentanter varav 3 CFDT-delegater
	LAB FOURNIER SEVMARCHAL	Dijon	Kemi	31 fackföreningsrepresentanter varav flera militanter från strejkkommittén

---

På universitetsområdet användes samma metoder som i näringslivet, dvs man lockar med ena handen och slår med den andra. Moroten utgöres av Edgar Faures reform och käppen av Marcelin, inrikesministern, med sina poliser, barbouzes m fl.

Faure har lagt fram en reform som ”skall tillfredsställa kraven från majrevolten” och få studenterna att återupptaga studierna i lugn och ordning. Om studenterna snällt genomgår examina skall de sedan få ”medinflytande”. Detta ”medinflytande” är inget annat än demagogi. I inget fall blir studenterna i majoritet i förhållande till lärarna. Eftersom ”personligheter” utanför universitetet kan tillkallas är det lätt att räkna ut att studenterna alltid kommer i klar minoritet. Under alla omständigheter är ”medbestämmandet” endast av teknisk art. Några möjligheter att bestämma om de generella riktlinjerna (som påminner mycket om UKAS) för universitetet finns inte. Faures reform är enbart ett försök att få studenterna att svälja regeringens reaktionära universitetspolitik.

Det regeringen inte uppnår genom vaga och falska löften eller små futtiga eftergifter söker den uppnå med andra medel. Med hjälp av hundratals poliser av olika slag, uniformerade, civilklädda, förklädda till studenter, förklädda till lärare, förklädda till vaktmästare, med batonger, utan batonger etc, etc, lyckades man på medicinska fakulteten uppnå ett ganska högt examensdeltagande. Aktionskommittén hade uppmanat till bojkott eftersom inga tillfredsställande reformer gjorts men på grund av studenternas dåliga organisation vid denna tidpunkt misslyckades detta. Nu har emellertid studenterna börjat samla sig för att ta upp kampen på examensfronten. Inte för att kämpa för examen som sådan, vilket vore att överskatta dess betydelse, men för att redan från början av året intaga en enad position och undvika att rörelsen blir splittrad av försöken som göres att isolera studenterna från varandra just när det gäller examensfrågan. Många olika åsikter rådde. Examina skulle totalbojkottas, examina skulle genomgå så snabbt som möjligt så att man kunde ägna sig åt väsentligare saker etc. Nu har emellertid en gemensam position uppnåtts. Vissa villkor har ställts för att man skall acceptera att genomgå examina.

De garantier som fordras är:

- Inga poliser inom universitetet
- Politisk yttrande- och mötesfrihet
- Studentobservatörer i examensjuryn
- Ingen examen efter 1:a året vilken enbart har som mål att från början spärra ett stort antal studenter.

Studentrörelsen som i början av september föreföll fullständigt splittrad har vid flera tillfällen visat att enheten och kampanjen är på uppåtående. Onsdagen den 25 september samlades ett par tusen studenter på Sorbonnes gård och taktiken inför examina diskuterades. En spontan demonstration hölls därefter i Quartier Latin och den upplöstes utan intermezzon eftersom ”ordningsmakten” ej hunnit infinna sig. Fredagen den 27 samlades flera tusental studenter i Sorbonnes aula och en delegation uppvaktade universitetsrektorn som tvingades gå med på att inga examina skulle hållas före slutet av oktober. Den 3 oktober, dagen efter den kallblodigt överlagda massakern i Mexico City, ordnades en demonstration på initiativ av Sorbonnes aktionskommittéer för att protestera mot förtrycket i Mexico. Genom att uppge mötesplatsen först i sista minuten och endast för ett litet antal ”gruppchefer” som sedan med buss eller metro ledde grupperna till mötesplatsen (gare St Lazare) lyckades man gå så långt som till Place de la Republique innan CRS hann ingripa med tårgasgranater, batonger och sedvanliga attiraljer. Ca 400 studenter omringades från alla håll och trots att inget som helst motstånd bjöds blev demonstranterna utsatta för tårgas och slagna med gevärskolvar och batonger. De fördes därefter till Beaujon (f d sjukhus som numera användes som arrestlokal och är ökänt

för polisbrutalitet) där de fick tillbringa natten och få sin identitet kontrollerad och noga uppskriven.

De organisationsformer som spontant uppstod under strejken i maj och juni, baskommittéer i företagen, aktionskommittéer i skolorna och på fakulteterna och i kvarteren, fortsätter att verka. Deras viktigaste uppgifter är att genom organisation och politisk agitation ständigt öka det politiska medvetandet och stridsberedskapen. Baskommittéerna, som snabbt växer upp och sprider sig på fabriker och företag, har olika arbetsmetoder beroende på fackföreningarnas attityd. I somliga fabriker har baskommittéerna inte någon svårighet att verka eftersom de inte motarbetas av vare sig CGT eller CFDT. Många är t o m medlem samtidigt i en fackförening och i en baskommitté. I detta ideala fall är baskommittéernas uppgift att ständigt kontrollera och driva på fackföreningsledningen och svara för den politiska skolning som fackföreningarna inte tillgodoser. I andra fall motarbetas kommittéerna och de måste då förutom att föra politisk agitation bland de anställda även föra deras talan inför fabriksledningen för att tillgodose arbetarnas intressen. På många företag har denna organisationsform redan blivit mycket betydande. På CSF (elektronisk industri), där organisationen kanske nått längst, finns redan en baskommitté för varje avdelning och arbetsledningen har tvingats erkänna dem såsom representanter för arbetarna. Som regel väljes en delegat för varje kommitté endast för en månad för att förhindra uppkomsten av byråkrater samt för att ge så många som möjligt tillfälle att skola sig.

Kvarterskommittéernas viktigaste uppgift är att vidareutveckla de kontakter som i maj knöts mellan studenter och arbetare. Det gäller att förmedla kontakter mellan militanter från olika baskommittéer så att dessa kan ta del av varandras erfarenheter och samordna somliga aktioner. I vissa kvarter har aktionskommittéerna varit upphovet till bildandet av baskommittéer och sedan på olika sätt stött dessa (distribution av flygblad, tidningar, diskussioner m m). Kvarterskommittéerna har därutöver till uppgift att informera befolkningen om vad som händer inom företagen och på universitetet och försöka motverka all den falska propaganda som sprids genom de borgerliga informationskällorna (genom flygblad, väggtidningar, tidningar, gatumöten m m).

Arbetare och studenter arbetar gemensamt i "folkuniversitetet" som existerar i olika utformningar. Här studeras regelbundet problem som är väsentliga för en politisk strategi på längre sikt t ex arbetslösheten, prishöjningarna, de Gaulles företagsreform, företagskoncentrationen, vilken typ av organisation som är bäst lämpad för att genomföra en socialistisk revolution etc.

Många av de tidigare existerande vänstergrupperna, förbjudna i början av juni, blev ordentligt "omskakade" av händelserna i maj och juni och inom många organisationer råder nu en tid av kritik och självkritik. I många fall har ledarna blivit hårt kritiserade av militanterna på grund av passivitet eller dogmatiska ställningstaganden under strejken. Detta gäller bland annat de båda marxist-leninistiska organisationerna, exPCMLF och exUJCML.¹ De är under omorganisering och enligt rykten kommer de båda organisationerna att förenas, vilket skulle innebära ett mycket positivt steg på vägen mot revolutionär enhet och styrka.²

¹ PCMLF – franska marxist-leninistiska partiet

UJCML – marxist-leninistisk ungdomsorganisation..

² *Tillfogad anmärkning 2008:* Detta lyckades inte, i stället splittrades PCMLF 1970 i 3 delar; medan UJCML ombildades men genomgick en djup kris som slutade med att organisationen slutgiltigt upplöstes 1973. För fler detaljer om de maoistiska gruppernas öde i Frankrike, se inledningen till artikeln [Den stora resningen i Frankrike](#) – Red

ExJRC³ verkar ha hämtat sig ganska snabbt efter förbudet. En av dess ledare, Alain Krivine, satt fängslad under några månader men är nu frisläppt tillsammans med ett visst antal andra militanter från JCR. Inom universitetet är organisationen mycket ”närvarande” och ger bland annat ut tidningen ”Rouge”.

22 mars lär vara fullständigt upplöst. Dess militanter återfinns i aktionskommittéerna. Det är svårt att få några exakta uppgifter om vad som verkligen händer inom de olika organisationerna eftersom de nu arbetar underjordiskt. De organisationer som vägrar samarbeta och som betraktar endast sig själva som ”proletariatets avantgarde” (t ex FER⁴) får allt mindre gehör och gör sig snabbt impopulära bland såväl studenter som arbetare.

Överhuvud taget verkar det som om en av lärdomarna från maj, nämligen att ingen av de existerande vänsterorganisationerna ensamma kommer att göra revolution anammas av allt fler. Man kommer alltmer från den instängda och dogmatiska gruppmentalitet som existerade tidigare och inser att alla verkligt revolutionära krafter måste stå enade i aktionen om man ska nå det mål som alla är eniga om, den socialistiska revolutionen.

Lena Brundenius.

---

³ JCR – trotskistisk ungdomsorganisation. Dagens största franska ”vänstergrupp”, LCR, har sina rötter i JCR. – *Red*

⁴ FER – trotskistisk ungdomsorganisation